

SUOMEN PANKKI

SÄÄDÖKSIÄ

2001

SUOMEN PANKKI

SÄÄDÖKSIÄ

SUOMEN PANKKI

SÄÄDÖKSIÄ

2001

Suomen Pankki
Helsinki 2001

Textop Oy, Vantaa / Itä-Uudenmaan paino Oy, Loviisa

ISBN 951-686-743-X (painettu julkaisu)
ISBN 951-686-744-8 (verkkajulkaisu)

SISÄLLYS

A Kansallista lainsäädäntöä

Suomen perustuslaki (91 §)	9
Eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntö	10
Laki Suomen Pankista	13
Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista (10 §)	22
Laki Suomen Pankin virkamiehistä	23
Suomen Pankin johtosääntö	46
Rahalaki	48
Laki rahalain kumoamisesta	52
Laki metallirahasta	53
Laki Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen eräiden muutosten hyväksymisestä	55
Asetus Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen eräiden muutosten voimaansaattamisesta	56

B Euroopan yhteisön lainsäädäntöä

Euroopan yhteisön perustamissopimus (osia kolmannen osan VII osaston 2, 3 ja 4 luvusta)	59
Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussääntö	66
Neuvoston asetus (EY) tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä	86
Neuvoston asetus (EY) euron käyttöönotosta	92
Neuvoston asetus (EY) euron käyttöönotosta annetun asetuksen muuttamisesta	102

A
KANSALLISTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ

N:o 731/1999

SUOMEN PERUSTUSLAKI

Annettu Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 1999

91 §. Suomen Pankki

Suomen Pankki toimii eduskunnan takuulla ja hoidossa sen mukaan kuin lailla säädetään. Eduskunta valitsee pankkivaltuutetut valvomaan Suomen Pankin toimintaa.

Eduskunnan asianomaisella valiokunnalla ja pankkivaltuutetuilla on oikeus saada Suomen Pankin valvontaa varten tarvitsemansa tiedot.

EDUSKUNNAN PANKKIVALTUUTETTUJEN JOHTOSÄÄNTÖ

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

1 §. *Toimikausi*

Pankkivaltuutettujen tehtävä alkaa, kun eduskunta on toimittanut vaalin, ja jatkuu uusien pankkivaltuutettujen vaalin toimittamiseen.

2 §. *Järjestäytyminen*

Pankkivaltuutetut kokoontuvat välittömästi vaalin tapahtua valitsemaan keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vaaleissa noudatetaan soveltuvin osin puhemiehen vaalista annettuja säännöksiä, jolleivät pankkivaltuutetut yksimielisesti toisin päätä. Vaalien tuloksesta ilmoitetaan eduskunnalle.

Pankkivaltuutettujen ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle iältään vanhin pankkivaltuutettu. Hän johtaa puhetta, kunnes puheenjohtaja on valittu.

Pankkivaltuutetut muodostavat pankkivaltuuston. Pankkivaltuusto voi asettaa keskuudestaan työjaoston, johon valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi valitaan jäseneksi yksi pankkivaltuutettu. Työjaoston tehtävänä on valmistella pankkivaltuustossa käsiteltäviä asioita.

3 §. *Tehtävät*

Pankkivaltuuston tehtävänä on, siten kuin Suomen Pankista ja Suomen Pankin virkamiehistä annetuissa laeissa (214/1998 ja 1166/1998) tarkemmin säädetään:

- 1) valvoa Suomen Pankin hallintoa ja toimintaa;
- 2) antaa eduskunnalle kertomuksia;
- 3) tehdä eduskunnalle esityksiä ja valtioneuvostolle ehdotuksia periaatteellisesti merkityksellisissä asioissa;
- 4) tehdä esitys johtokunnan jäsenen viran täyttämisestä;
- 5) päättää eräistä johtokunnan jäsenten ja viranhaltijoiden virkasuhteeseen liittyvistä kysymyksistä;
- 6) vahvistaa pankin eläke- ja perhe-eläkesäännöt sekä

johtokunnan johtosääntö ja antaa muita pysyväismääräyksiä; sekä

7) vahvistaa eduskunnan valitsemille tilintarkastajille ja heidän sihteerilleen maksettavien palkkioiden ja korvausten perusteet.

Pankkivaltuusto määrää työaikalain (605/1996) 2 §:n nojalla, keihin Suomen Pankin viranhaltijoihin ei sovelleta työaikalakia.

Pankkivaltuusto tekee valtioneuvostolle esityksen rahoitustarkastuksen johtajan viran täyttämisestä sekä huolehtii rahoitustarkastuksen hallinnosta, siten kuin rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (503/1993) säädetään. Pankkivaltuusto toimii Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvostona, siten kuin Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetussa laissa (717/1990) tarkemmin säädetään.

Pankkivaltuusto antaa ohjeet siitä, miten Suomen Pankin johtokunnan jäsenen viran hoidosta enintään viikon kestävä virkavapauden aikana päätetään. Pankkivaltuuston tehtävänä on ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin, jos Suomen Pankin johtokunnan jäsenen tai rahoitustarkastuksen johtajan epäillään syyllistyneen virkarikokseen tai jos on ilmennyt perusteita siviilikanteen nostamiseksi heitä vastaan.

4 §. Kokoontuminen

Pankkivaltuusto kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtaja kutsuu pankkivaltuuston koolle myös, jos pankkivaltuutettu tai pankin johtokunta sitä vaatii.

Jos sekä puheenjohtajalla että varapuheenjohtajalla on este tehtäviensä hoitamiseksi, valitaan pankkivaltuustolle tilapäinen puheenjohtaja noudattaen puheenjohtajan vaalista annettuja säännöksiä. Jos pankkivaltuustolle on valittu työjaosto, toimii tilapäisenä puheenjohtajana työjaoston kolmas jäsen.

5 §. Kertomusten valmistelu

Pankkivaltuusto voi valmistellessaan eduskunnalle Suomen Pankista annetun lain 11 §:n mukaisia kertomuksia tilata lausuntoja ja selvityksiä harjoitetun rahapolitiikan arvioimiseksi. Pankkivaltuusto voi myös kuulla asiantuntijoita.

6 §. Pöytäkirja

Pankkivaltuusto ottaa sihteerin, joka laatii pankkivaltuuston kokousten pöytäkirjat, kirjoittaa toimituskirjat sekä suorittaa ne tehtävät, jotka pankkivaltuusto hänelle antaa.

Pankkivaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tarkastavat pankkivaltuuston kokousten pöytäkirjat. Pankkival-

tuuston puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat pankkivaltuuston toimituskirjat.

7 §. Palkkiot

Pankkivaltuutettu saa vuotuisen palkkion, joka on kolmasosa edustajanpalkkiosta annetun lain (328/1947) mukaan kansanedustajalle kulloinkin suoritettavasta vuotuisesta palkkiosta kaikkine määrävuosikorotuksineen. Lisäksi pankkivaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan vuotuiset palkkiot, joiden suuruus on puheenjohtajalle puolet ja varapuheenjohtajalle viidesosa pankkivaltuutetun vuotuisesta palkkiosta. Vuotuisesta palkkiosta maksetaan kuukausittain kahdestoistaosa.

Pankkivaltuutetulle maksetaan kultakin kokoukselta kokouspalkkiota kolmasosa kuukausipalkkiosta.

Pankkivaltuusto päättää sihteerin palkkiosta.

Pankkivaltuutettujen palkkiot ja muut pankkivaltuuston toiminnasta aiheutuvat kustannukset suoritetaan Suomen Pankin varoista.

8 §. Voimaantulo

Tämä johtosääntö tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Tällä johtosäännöllä kumotaan 2 päivänä maaliskuuta 1926 hyväksytty eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntö (101/1926) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tämän johtosäännön tultua voimaan suppeamman pankkivaltuuston toiminta lakkaa ja pankkivaltuusto järjestäytyy tämän johtosäännön mukaisesti.

LAKI SUOMEN PANKISTA

Annettu Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1998

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 §. *Asema*

Suomen Pankki on Suomen keskuspankki. Se on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos.

Suomen Pankki toimii Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa, jäljempänä *perustamissopimus*, sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännössä, jäljempänä *perussääntö*, määrättyllä tavalla osana Euroopan keskuspankkijärjestelmää.

Hoitaessaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä Suomen Pankki toimii Euroopan keskuspankin suuntaviivojen ja ohjeiden mukaisesti.

2 §. *Tavoite*

Suomen Pankin ensisijaisena tavoitteena on perustamissopimuksen mukaisesti pitää yllä hintavakautta.

Suomen Pankin on perustamissopimuksen mukaisesti tuettava muidenkin talouspolitiikan tavoitteiden saavuttamista vaarantamatta kuitenkaan 1 momentissa säädettyä tavoitetta.

3 §. *Tehtävät*

Suomen Pankin tehtävänä on toteuttaa osaltaan Euroopan keskuspankin neuvoston määrittelemää rahapolitiikkaa.

Suomen Pankin tehtävänä on myös:

1) huolehtia osaltaan rahahuollosta ja setelien liikkeen laskemisesta;

2) huolehtia osaltaan valuuttavarannon hallussapidosta ja hoidosta;

3) huolehtia osaltaan maksu- ja muun rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta sekä osallistua sen kehittämiseen;

4) huolehtia toimintansa kannalta tarpeellisten tilastojen laatimisesta ja julkaisemisesta.

4 §. *Riippumattomuus ja yhteistoiminta muiden viranomaisten kanssa*

Hoitaessaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä Suomen Pankki tai sen toimielimen jäsen ei saa pyytää tai ottaa vastaan toimintaansa koskevia määräyksiä muulta kuin Euroopan keskuspankilta.

Suomen Pankin on oltava tarvittaessa yhteistoiminnassa valtioneuvoston ja muiden viranomaisten kanssa.

5 §. *Toimivaltuudet*

Suomen Pankki voi tehtäviensä hoitamiseksi:

- 1) antaa ja ottaa luottoa;
- 2) ottaa vastaan ja tehdä talletuksia;
- 3) harjoittaa arvopaperi-, jalometalli- ja valuuttakauppaa;
- 4) hoitaa maksuliikettä ja maksujen selvitystä;
- 5) harjoittaa muutakin arvopaperi-, raha- tai valuuttamarkkinatoimintaa;
- 6) antaa pankeille ja muille rahalaitoksille sekä vastaville yhteisöille rahan käsittelyä koskevia määräyksiä ja ohjeita.

Suomen Pankki voi omistaa osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä siinä määrin kuin se on perusteltua pankin tehtävien hoitamiseksi tai toiminnan järjestämiseksi.

6 §. *Julkisen rahoituksen kieltö*

Suomen Pankki ei saa antaa luottoa Euroopan unionin toimielimille tai laitoksille, Euroopan unionin jäsenvaltiolle, sen alueelliselle, paikalliselle tai muulle viranomaiselle taikka muulle julkisyhteisölle.

Suomen Pankki ei myöskään saa merkitä 1 momentissa tarkoitettujen yhteisöjen liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee luottolaitoksia lukuun ottamatta myös yrityksiä, joissa 1 momentissa tarkoitettulla julkisyhteisöllä on määräysvalta. Suomen Pankin on keskuspankkirahoituksessa kohdeltava julkisessa omistuksessa olevia luottolaitoksia samalla tavalla kuin yksityisiä luottolaitoksia.

7 §. *Vakuudet*

Suomen Pankilla on oltava luotonannossaan riittävät vakuudet.

2 momentti on kumottu L:lla 26.11.1999/1084. (Ks. Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista, 10 §; s. 22).

8 §. *Peruspääoma*

Suomen Pankilla on kantarahasto ja vararahasto.

Vararahastoa voidaan käyttää kantarahaston korotukseen tai alijäämän kattamiseen siten kuin 21 §:ssä säädetään.

2 LUKU HALLINTO

9 §. *Toimielimet*

Suomen Pankin toimielimiä ovat pankkivaltuusto ja johtokunta.

10 §. *Pankkivaltuusto*

Pankkivaltuustoon kuuluu yhdeksän eduskunnan valitsemaa pankkivaltuutettua. Pankkivaltuutetut valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Pankkivaltuutettu on velvollinen eroamaan, jos hänet kutsutaan valtioneuvoston jäseneksi tai nimitetään johtokunnan jäseneksi taikka jos hän on ottanut sellaisen toimen, joka pankkivaltuuston yksimielisen päätöksen mukaan ei sovellu hoidettavaksi pankkivaltuutetun toimen ohella.

11 §. *Pankkivaltuuston tehtävät*

Suomen Pankin hallintoa ja toimintaa valvovana toimielimenä pankkivaltuuston tehtävänä on:

- 1) vahvistaa johtokunnan esityksestä pankin tilinpäätöksen perusteet;
- 2) päättää tilintarkastajien lausunnon perusteella pankin tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta;
- 3) päättää johtokunnan esityksestä pankin tilikauden tulosta koskevista toimenpiteistä;
- 4) antaa eduskunnalle vuosittain kertomus pankin toiminnasta ja hallinnosta sekä pankkivaltuuston käsittelemistä tärkeimmistä asioista;
- 5) antaa eduskunnalle tarvittaessa kertomuksia rahapolitiikan toteuttamisesta ja muusta pankin toiminnasta.

Pankkivaltuuston tehtävänä Suomen Pankin hallinnon osalta on:

- 1) tehdä esitys johtokunnan jäsenen viran täyttämisestä valtioneuvostolle;
- 2) päättää johtokunnan jäsenten palkkauksen, virkavapauden ja vuosiloman määräytymisen perusteista sekä viran hoitamisesta yli viikon kestäväen virkavapauden ajan;
- 3) päättää varoituksen antamisesta johtokunnan jäsenelle

sekä ratkaista muut johtokunnan jäsenten virkasuhteeseen liittyvät asiat;

4) nimittää johtajat johtokunnan esityksestä;
5) määrätä johtokunnan varapuheenjohtaja;
6) vahvistaa pankin eläke- ja perhe-eläkesäännöt sekä antaa johtokunnan esityksestä määräykset pankin eläkevas-
tuun hoitamisesta;

7) antaa johtokunnan esityksestä määräykset pankin virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta.

Lisäksi pankkivaltuuston tehtävänä on:

1) päättää eduskunnalle tehtävistä esityksistä;
2) päättää valtioneuvostolle tehtävistä ehdotuksista periaatteellisesti merkityksellisissä asioissa;

3) vahvistaa eduskunnan valitsemille tilintarkastajille ja heidän sihteerilleen maksettavien palkkioiden ja korvausten perusteet;

4) vahvistaa johtokunnan esityksestä 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu johtosääntö;

5) määrätä maksettavaksi korvaus pankin virkamiehen nimittämisestä määräajaksi ilman laissa säädettyä perustetta.

Pankkivaltuustolla on oikeus saada tässä pykälässä säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

12 §. Pankkivaltuuston päätöksenteko

Pankkivaltuusto on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään kuusi jäsentä. Päätökseksi katsotaan mielipide, jota useimmat ovat kannattaneet. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Johtokunnan jäsenillä on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa pankkivaltuuston kokouksessa.

13 §. Johtokunta

Johtokuntaan kuuluu puheenjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä, jotka tasavallan presidentti nimittää virkoja haettaviksi julistamatta. Johtokunnan puheenjohtaja nimitetään seitsemän vuoden toimikaudeksi ja muut johtokunnan jäsenet viiden vuoden toimikaudeksi. Johtokunnan jäsenellä on oltava tehtävien edellyttämä asiantuntemus.

Johtokunnan puheenjohtaja on Suomen Pankin pääjohtaja.

Sama henkilö voidaan nimittää johtokunnan jäseneksi enintään kolmeksi toimikaudeksi. Johtokunnan puheenjohtajaksi voidaan sama henkilö kuitenkin nimittää kahdeksi toimikaudeksi, vaikka hän on toiminut aikaisemmin johtokunnan jäsenenä.

14 §. Johtokunnan tehtävät

Johtokunta huolehtii Suomen Pankille kuuluvien tehtävien hoitamisesta ja pankin hallinnosta, jollei asia ole lailla säädetty pankkivaltuuston tehtäviin kuuluvaksi tai jollei rahoitustarkastuslaista (503/1993) muuta johdu.

Pankin toiminta on järjestettävä tehokkaalla ja taloudellisella tavalla.

Johtokunnalla on oikeus antaa tarkempia määräyksiä pankin yksiköiden ja pankin palveluksessa olevien tehtävistä ja toimivallasta.

Pääjohtaja ja muut johtokunnan jäsenet ovat velvollisia säännöllisesti antamaan selvityksiä pankkivaltuustolle rahapolitiikan toteuttamisesta ja muusta pankin toiminnasta.

15 §. Johtokunnan päätöksenteko

Johtokunta on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään kolme jäsentä. Päätökseksi katsotaan mielipide, jota useimmat ovat kannattaneet. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Suomen Pankin pääjohtajan riippumattomuudesta ja toimivallasta hänen suorittaessaan tehtäviään Euroopan keskuspankin neuvostossa määrätään perustamissopimuksessa ja perussäännössä.

Johtokunnan päätösmenettelystä ja esittelystä sen yhteydessä voidaan antaa tarkempia määräyksiä johtosäännössä.

16 §. Johtokunnan jäsenen virkasuhteen päättäminen

Tasavallan presidentti voi erottaa johtokunnan jäsenen tehtävästään ainoastaan, jos hän ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät tai jos hän on syyllistynyt vakavaan rikkomukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä saa muu johtokunnan jäsen kuin puheenjohtaja valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen noudattaen soveltuvin osin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Johtokunnan puheenjohtajan valitusoikeudesta määrätään perussäännössä.

17 §. Johtokunnan jäsenen sivutoimilupa

Johtokunnan jäsen ei saa ottaa vastaan eikä pitää sivutoiminta, ellei pankkivaltuusto hakemuksesta myönnä hänelle siihen lupaa. Sivutoimilupa voidaan antaa myös määräajaksi ja rajoitettuna. Sivutoimilupa voidaan peruuttaa, kun siihen on syytä.

Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että johtokunnan jäsen ei saa tulla sivutoimen vuoksi esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaaran-

taa luottamusta johtokunnan jäsenen hänen Euroopan keskuspankkijärjestelmän tai muiden tehtäviensä hoidossa eikä muutenkaan haitata tehtävien asianmukaista hoitamista.

Sivutoimella tarkoitetaan 1 ja 2 momentissa virkaa sekä palkattua ja palkatonta työtä ja tehtävää, joista johtokunnan jäsenellä on oikeus kieltäytyä, samoin kuin ammattia, elinkeinoa ja liikettä.

18 §. Tilintarkastajien valinta

Eduskunta valitsee Suomen Pankin tilinpäätöstä ja kirjanpitoa sekä hallintoa tarkastamaan viisi tilintarkastajaa ja kullekin heistä yhden varajäsenen.

Vähintään kahden tilintarkastajan sekä heidän varajäsentensä on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai julkishallinnon ja talouden tilintarkastajan tutkinnon suorittaneita.

Tilintarkastajat valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja ottavat sihteerin, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja.

3 LUKU

TILINPÄÄTÖS, RAHOITUSTULO, VOITON KÄYTTÖ JA TILINTARKASTUS

19 §. Tilinpäätös

Suomen Pankin tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätös, joka käsittää taseen, tuloslaskelman ja niiden liitetiedot sekä toimintakertomuksen, on laadittava helmikuun loppuun mennessä ja julkaistava huhtikuun loppuun mennessä.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta. Tilinpäätöksen laatii ja allekirjoittaa johtokunta.

Pankin tase julkistetaan tilikauden aikana kuukausittain.

20 §. Kirjanpito

Suomen Pankin on kirjanpidossaan noudatettava hyvää kirjanpitoa.

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopaperien markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihtelujen tasaamiseksi on tarpeen.

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä pankin eläkevastuun kattamiseksi tarpeellisia varauksia.

21 §. Rahoitustulo ja voiton käyttö

Euroopan keskuspankkijärjestelmässä rahapoliittisten tehtävien hoidon yhteydessä kertyvä rahoitustulo lasketaan ja jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken perussäännön määräysten ja Euroopan keskuspankin neuvoston tekemien päätösten mukaisesti.

Suomen Pankin voitosta, sen jälkeen kun Euroopan keskuspankkijärjestelmässä kertyvä rahoitustulo on tilinpäätöksessä otettu huomioon, käytetään puolet vararahaston kartuttamiseen. Muu osa ylijäämästä siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin. Pankkivaltuusto voi päättää voiton käyttämisestä toisin, jos se pankin taloudellisen aseman tai vararahaston suuruuden vuoksi on perusteltua. Valtion tarpeisiin käytettävän voiton osan käytöstä päättää eduskunta.

Jos pankin tilinpäätös on tappiollinen, tappio on katettava vararahastosta. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

22 §. Tilintarkastus

Eduskunnan valitsemat tilintarkastajat toimittavat Suomen Pankin tilintarkastuksen vuosittain tilivuotta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä.

Tilintarkastuksessa on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa.

Tilintarkastajien käyttöön on annettava kaikki asiakirjat ja tiedot, jotka he katsovat tarpeellisiksi tilintarkastuksen toimittamiseksi.

Euroopan unionin neuvoston hyväksymien tilintarkastajien oikeudesta tarkastaa Suomen Pankin kirjanpito ja tilit sekä saada tiedot pankin toimista määrätään perussäännössä.

23 §. Tilintarkastuskertomus

Eduskunnan valitsemien tilintarkastajien tulee antaa pankkivaltuustolle kirjallinen tarkastuskertomus, joka sisältää lausunnot pankkivaltuuston vahvistamien tilinpäätöksen perusteiden noudattamisesta tilinpäätöstä laadittaessa, tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä johtokunnan ehdotuksesta pankin tulosta koskeviksi toimenpiteiksi. Lisäksi tilintarkastuskertomukseen on otettava mahdolliset muistutukset, jotka saattavat vaikuttaa tuloslaskelman ja taseen vahvistamiseen.

4 LUKU

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

24 §. Hallintomenettely ja virkakieli

Suomen Pankissa noudatetaan hallintomenettelylakia (598/1982) käsiteltäessä hallintoasioita.

Suomen Pankin virkakielestä on voimassa, mitä kaksikielisen virka-alueen virkakielestä säädetään.

25 §. Maksut

Suomen Pankki on oikeutettu perimään suoritteistaan maksuja. Pankin viranomaistoiminnan suoritteista perittäviä maksuja määrättäessä on, muiden kuin Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtävistä perittävien maksujen osalta, otettava soveltuvin osin huomioon, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

26 §. Oikeus saada ja antaa tietoja

Suomen Pankilla on muiden salassapitosäännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta sekä luotto- ja rahoituslaitoksilta ja muilta rahoitusmarkkinoilla toimivilta kaikki ne ilmoitukset, selvitykset ja muut tiedot, jotka ovat tarpeen pankin laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Suomen Pankilla on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa tietoja rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle sekä muita kuin tilastotarkoituksiin saatuja tietoja muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja. Tilastotarkoituksiin saatuja tietoja pankilla on oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle tilastotarkoituksiin, jos viranomaisella on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Oikeudesta saada ja antaa Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä koskevia tietoja säädetään lisäksi Euroopan yhteisön lainsäädännössä.

27 §. Velvollisuus antaa tietoja valiokunnalle

Suomen Pankki on velvollinen antamaan eduskunnan valiokunnalle kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen valiokunnan tehtävien hoitamiseksi.

28 §. Oikeus saada tietoja maksutasetilastointia varten

Jokaisen on annettava Suomen Pankille maksutasetilastointia varten sen antamien ohjeiden mukaisesti tiedot seuraavista toimistaan:

- 1) maksut ulkomaille ja ulkomailta;

2) saamiset ulkomailta, muut ulkomailla olevat varat sekä velat ulkomaille;

3) muista toimista, jotka muuttavat tai saattavat muuttaa saamia ulkomailta tai velkoja ulkomaille.

Suomen Pankki voi uhkasakolla velvoittaa antamaan 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Suomen Pankki.

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestä saadaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätös voidaan valituksesta huolimatta panna täytäntöön, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

29 §. Puhevallan käyttö ja oikeuspaikka

Johtokunta käyttää Suomen Pankin puhevaltaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa ja muissa tuomioistuimissa sekä muissa viranomaisissa ja yhteisöissä.

Riita-asioissa Suomen Pankki vastaa Helsingin käräjäoikeudessa.

30 § on kumottu L:lla 17.11.2000/962.

5 LUKU VOIMAANTULO

31 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan, kun Suomi perustamissopimuksen 109 I artiklan mukaisesti osallistuu yhtenäisvaluutan alueeseen. Tällä lailla kumotaan Suomen Pankista 24 päivänä heinäkuuta 1997 annettu laki (719/1997) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, jäljempänä *aikaisempi laki*. Aikaisemman lain 3 luku, 36, 43 ja 45–48 § ovat kuitenkin voimassa, kunnes lailla toisin säädetään.

Tämän lain 4 ja 15–17 § tulevat kuitenkin 1 momentista poiketen voimaan jo 1 päivänä toukokuuta 1998. Niiden voimaantuloon asti niiden asemesta sovelletaan aikaisemman lain 5 ja 17–19 §:ää.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

N:o 1084/1999

**LAKI ERÄISTÄ ARVOPAPERI- JA
VALUUTTAKAUPAN SEKÄ
SELVITYSJÄRJESTELMÄN EHDOSTA**

Annettu Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1999

10 §. *Keskuspankille annettu vakuus*

Keskuspankkitoimintojen yhteydessä keskuspankille annettuihin vakuuksiin liittyvät oikeudet voidaan toteuttaa vakuudenantajan maksukyvyttömyysmenettelyn tai muun siihen verrattavan menettelyn alkamisesta huolimatta. Vakuus ei peräydy takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain 14 §:n perusteella.

N:o 1166/1998

LAKI SUOMEN PANKIN VIRKAMIEHISTÄ

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1998

1 LUKU SOVELTAMISALA

1 §

Suomen Pankin virkamiehistä, virkasuhteesta ja viroista on voimassa, mitä tässä laissa säädetään, jollei Suomen Pankista annetusta laista (214/1998) muuta johdu. Tämän lain 11 §:n 1 momentin 2 virkettä, 14 §:ää, 19 §:n 1–5 momenttia, 20–26 §:ää sekä 7 ja 16 lukua ei sovelleta Suomen Pankin johtokunnan jäseniin.

Tässä laissa tarkoitettu virkasuhde on julkisoikeudellinen palvelussuhde, jossa Suomen Pankki on työnantajana ja virkamies työn suorittajana.

2 §

Lain tavoitteena on turvata Suomen Pankin tehtävien hoitaminen tuloksellisesti, tarkoituksenmukaisesti ja oikeusturvavaatimukset täyttäen sekä turvata virkamiehelle oikeudenmukainen asema suhteessa työnantajaan.

2 LUKU VIRAT JA NIMITTÄMINEN

3 §

Suomen Pankissa on johtokunnan jäsenen ja johtajan virat sekä muita virkoja sen mukaan kuin Suomen Pankin johtokunta päättää.

4 §

Johtokunta nimittää virkamiehet, jollei Suomen Pankista annetun lain 11 ja 13 §:stä tai 14 §:n 3 momentista muuta johdu.

Nimittämisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaisa. Päättaessään nimittämisestä Suomen Pankki ei saa perus-

teettomasti asettaa ketään toisiinsa nähden eri asemaan 9 §:ssä mainittujen syiden nojalla. Muutoin noudatetaan virkojen täyttämiseksi, mitä johtokunta siitä päättää. (23.12.1999/1256)

Virkamieheksi nimitettävän tulee olla täyttänyt 18 vuotta. Virkamieheksi voidaan kuitenkin nimittää 15 vuotta täyttänyt ja oppivelvollisuutensa suorittanut henkilö, jos nimittämistä voidaan virkamiehen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta pitää sopivana.

5 §

Virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Virkamiehestä ei tällöin nimitetä virkaan, vaan virkasuhteeseen.

Virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viran luonteeseen tai Suomen Pankin toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

6 §

Johtokunnan jäsenen, johtajan, osastopäällikön, yksikön päällikön ja johtokunnan neuvonantajan virkaan nimitettävän on ennen nimittämistä annettava selvitys elinkeinotoiminnastaan, omistuksistaan yrityksissä ja muusta varallisuudestaan, veloistaan, takauksistaan sekä muista vastuusitoumuksistaan, sekä kyseiseen virkaan kuulumattomista tehtävistään, 14 §:ssä tarkoitetuista sivutoimistaan ja muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa täytettävänä olevan viran tehtäviä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös nimitettäessä henkilö 5 §:n nojalla hoitamaan 1 momentissa tarkoitettuun virkaan kuuluvia tehtäviä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin virkoihin ja tehtäviin nimitettyjen virkamiesten on ilmoitettava viivytyksettä 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneet muutokset ja niissä havaitut puutteet sekä myös muutoin annettava vastaava selvitys Suomen Pankin sitä pyytäessä.

Suomen Pankille annetut henkilön taloudellista asemaa koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä.

Pankkivaltuusto vahvistaa ilmoituksen antamista ja ilmoitusvelvollisuuden sisältöä koskevat tarkemmat määräykset.

7 §

Virkaan nimittämisen edellytyksenä on, että virkaa hakenut tai siihen ilmoittautunut henkilö Suomen Pankin pyynnös-

tä antaa tehtävän hoidon terveydellisiä edellytyksiä koskevia tietoja sekä osallistuu lisäksi tarvittaessa asian selvittämiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Tästä aiheutuneiden kustannusten suorittamisesta on voimassa, mitä 16 §:n 2 momentissa säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös nimitettäessä henkilö 5 §:n 1 momentin nojalla määräaikaiseen virkasuhteeseen.

8 §

Virkamiestä nimitettäessä voidaan määrätä, että virkasuhde voidaan enintään kuusi kuukautta kestävä koeajan aikana purkaa sekä Suomen Pankin että virkamiehen puolelta. Purkaminen ei saa kuitenkaan tapahtua 9 §:ssä tarkoitetuilla tai muutoin epäasiallisilla perusteilla.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske johtokunnan jäsentä eikä johtajaa.

3 LUKU

SUOMEN PANKIN JA VIRKAMIEHEN YLEISET VELVOLLISUUDET

9 §

Suomen Pankin on kohdeltava palveluksessaan olevia virkamiehiä tasapuolisesti niin, ettei ketään perusteettomasti aseteta toisiinsa nähden eri asemaan syntyperän, kansalaisuuden, sukupuolen, uskonnon, iän taikka poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan taikka muun näihin verrattavan seikan vuoksi.

Suomen Pankki ei saa kieltää virkamiestä liittymästä eikä kuulumasta yhdistykseen eikä painostaa tätä liittymään johonkin yhdistykseen tai kieltää siitä eroamasta.

10 §

Suomen Pankin on huolehdittava siitä, että virkamiehelle annetaan virkasuhteesta johtuvat edut ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat.

Suomen Pankin on annettava virkamiehelle tämän pyynnöstä viivytyksettä palkkatodistus, josta ilmenevät palkan suuruus ja sen määräytymisperusteet.

11 §

Virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvonta-

määräyksiä.

Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

12 §

Virkamies ei saa vaatia, hyväksyä tai ottaa vastaan taloudellista tai muuta etua, jos se voi heikentää luottamusta virkamieheen taikka Suomen Pankkiin.

13 §

Virkamies, jonka tehtäviin 42 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla kuuluu edustaa työnantajaa, ei saa toimia Suomen Pankkiin palvelussuhteessa olevia edustavassa yhdistyksessä sellaisessa asemassa, että yhdistyksessä toimiminen on ristiriidassa sanotun tehtävän kanssa.

14 §

Virkamies ei saa ottaa vastaan eikä pitää sivutointa, joka edellyttää työajan käyttämistä sivutoimen hoitamiseen, ellei Suomen Pankki hakemuksesta myönnä hänelle siihen lupaa. Sivutoimilupa voidaan antaa myös määräajaksi ja rajoitettuna. Sivutoimilupa voidaan peruuttaa, kun siihen on syytä.

Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että virkamies ei sivutoimen vuoksi saa tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuteen tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata tehtävän asianmukaista hoitamista taikka kilpailevana toimintana ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa.

Muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta sivutoimesta virkamiehen on tehtävä ilmoitus Suomen Pankille, joka voi kieltää tällaisen sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen 2 momentissa säädetyillä perusteilla.

Sivutoimella tarkoitetaan 1–3 momentissa virkaa sekä palkattua työtä ja tehtävää, joista virkamiehellä on oikeus kieltäytyä, samoin kuin ammattia, elinkeinoa ja liikettä.

15 §

Harkittaessa virkamiehen määräämistä Suomen Pankin omistajavallan käyttöön tai muuhun ohjaukseen ja valvontaan liittyvään edustajantehtävään on otettava huomioon, että virkamies ei saa tulla edustajantehtävän vuoksi muutoin kuin satunnaisesti tai tilapäisesti esteelliseksi keskeisissä virkatehtävissään.

16 §

Virkamies on velvollinen Suomen Pankin pyynnöstä antamaan pankille tehtävän hoitamisen terveydellisiä edellytyksiä koskevia tietoja. Virkamies voidaan myös määrätä hänen terveydentilan toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on tarpeen tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista Suomen Pankin määräämistä tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvat välttämättömät kustannukset suoritetaan pankin varoista.

4 LUKU VIRKAVAPAAUS

17 §

Virkamies saa keskeyttää työnteon, jos Suomen Pankki hakemuksesta myöntää hänelle virkavapauden taikka hän on suoraan lain nojalla virkavapaana. Työnteon keskeyttämisestä muilla perusteilla on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Virkavapaus voidaan myöntää myös hakemuksetta, jos virkamies ei ole voinut hakea virkavapautta ennen työnteon keskeytymistä tai jos keskeytymisen syystä on muutoin saatu riittävä selvitys.

Virkamies on virkavapaana sen ajan, jonka hän on kansanedustajana, valtioneuvoston jäsenenä tai Suomesta valittuna Euroopan parlamentin jäsenenä taikka suorittamassa palvelusta asevelvollisena. Muutoin virkavapauden myöntäminen on Suomen Pankin harkinnassa, jollei joiltakin osin erikseen säädetä tai määrätä taikka virkaehtosopimuksessa toisin sovita.

Virkavapaus voidaan myöntää myös osittaisena. Virkavapaana oleva virkamies voidaan lisäksi suostumuksensa perusteella erityisestä syystä määrätä suorittamaan joitakin virkatehtäviä.

5 LUKU VAROITUS

18 §

Virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

6 LUKU

VIRKASUHTEEN PÄÄTTÄMINEN

19 §

Virkasuhde voidaan molemmin puolin irtisanoa päättymään tietyn irtisanomisajan kuluttua, tai jos niin on sovittu tai laissa erikseen säädetty, irtisanomisaikaa noudattamatta.

Suomen Pankki ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Tällaisena syynä ei voida pitää ainakaan:

1) virkamiehen sairautta, vikaa tai vammaa, paitsi jos siitä on ollut seurauksena virkamiehen työkyvyn olennainen ja pysyvä heikentyminen ja virkamiehellä on sen perusteella oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen;

2) virkamiehen osallistumista virkamiesyhdistyksen päätöksellä yhdistyksen toimeenpanemaan työtaisteluun; eikä

3) virkamiehen poliittisia, uskonnollisia tai muita mielenkiintoja taikka hänen osallistumistaan yhteiskunnalliseen tai yhdistystoimintaan.

Irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitettulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut Suomen Pankin tietoon.

Suomen Pankin irtisanomisoikeutta voidaan lisäksi sopimuksella rajoittaa siten, että pankki saa käyttää sitä vain sopimuksessa mainituilla perusteilla.

Suomen Pankki ei saa irtisanoa virkamiestä raskauden johdosta. Jos pankki irtisanoa raskaana olevan virkamiehen, katsotaan irtisanomisen johtuvan raskaudesta, jollei pankki muuta perustetta näytä. Pankki ei saa irtisanoa virkamiestä erityisäitiysloman, äitiysloman, isyysloman tai vanhempainloman taikka hoitovapaan aikana eikä myöskään saatuaan tietää virkamiehen olevan raskaana tai käyttävän edellä mainittua oikeuttaan, irtisanoa palvelussuhdetta päättymään sanotun loman taikka hoitovapaan alkaessa tai aikana.

Määräajaksi nimitetyn virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista, kun määräaika on kulunut loppuun, jollei virkasuhde irtisanomisen johdosta ole päätynyt sitä ennen.

20 §

Suomen Pankilla on oikeus irtisanoa virkamies, jos:

- 1) se yksikkö, jossa virkamies työskentelee, lakkaa; tai
- 2) virkamiehen tehtävät tai pankin mahdollisuudet tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettaviksi olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähenevät.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua perustetta irtisanomiseen ei katsota olevan ainakaan silloin, kun

1) irtisanomista on edeltänyt tai seurannut uuden henkilön ottaminen samankaltaisiin tehtäviin eikä pankin toimintaedellytyksissä ole vastaavana aikana tapahtunut muutoksia;

2) irtisanomisen syyksi ilmoitetut tehtävien uudelleenjärjestelyt eivät tosiasiallisesti vähennä pankissa tarjolla olevia tehtäviä tai muuta tehtävien laatua;

3) irtisanomisen syyksi on ilmoitettu kone- tai laitehankinnat, mutta virkamies olisi ammattitaitoonsa nähden voitu tai voitaisiin pankin toimesta kouluttaa näiden koneiden ja laitteiden käyttöön; tai

4) irtisanomisen syyksi on ilmoitettu henkilöstön vähentämisestä aiheutuva kustannussäästö, mutta tämä säästö on niin vähäinen, että sitä ei voida pitää pankin ja virkamiehen olosuhteet huomioon ottaen irtisanomisen todellisena syynä.

Jos virka sijoitetaan toiselle paikkakunnalle eikä virkamies perustellusta syystä siirry työskentelemään tällä paikkakunnalla, virkamies voidaan irtisanoa tämän pykälän perusteella.

Suomen Pankilla ei kuitenkaan ole oikeutta irtisanoa virkamiestä 1 momentissa säädetystä syystä, jos virkamies voidaan pankissa ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa uudelleen tai kouluttaa uusiin tehtäviin.

Mitä 19 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään irtisanomisoikeuden rajoittamisesta, koskee vastaavasti myös tässä pykälässä tarkoitettuja irtisanomisperusteita.

21 §

Suomen Pankki ja virkamies voivat sopia virkasuhteen päättymisestä irtisanomisen johdosta välittömästi. Virkamiehellä on virkasuhteen päättyessä välittömästi kuitenkin oikeus irtisanomisajan palkkaa vastaavaan korvaukseen.

Suomen Pankki voi ennen irtisanomisajan loppuun kulumista peruuttaa irtisanomisen, jos virkamies antaa siihen suostumuksensa. Virkamies ei saa peruuttaa irtisanoutumistaan, jollei pankki anna siihen suostumusta.

22 §

Lomautetulla virkamiehellä on virkasuhteessa muutoin noudatettavasta irtisanomisajasta riippumatta oikeus irtisanoa virkasuhde päättymään milloin tahansa lomautusaikana, ei kuitenkaan, jos lomautuksen päättymisaika on jo hänen tiedossaan, viimeisen viikon aikana ennen lomautuksen päättymistä.

Jos Suomen Pankki ennen lomautuksen päättymistä irtisanoo virkamiehen, on virkamies oikeutettu myös lomautuksen ajalta saamaan irtisanomisajan palkan, ei kuitenkaan, jos irtisanominen on muutoksenhaun johdosta kumottu.

Milloin lomauttaminen on tullut voimaan virkamiehen saamatta hyväkseen virkasuhteen lakkaamista koskevaa irtisanomisaikaa ja toistaiseksi voimassa oleva lomauttaminen on kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 kalenteripäivää, lomautetulla virkamiehellä on virkasuhteen irtisanoessaan oikeus saada korvaus irtisanomisajan palkan menetyksestä samalla tavalla kuin Suomen Pankin irtisanoessa virkasuhteen, jolle pankki viikon kuluessa irtisanomisen toimittamisesta tarjoa virkamiehelle työtä.

23 §

Irtisanomisaika voidaan sopia enintään kuudeksi kuukaudeksi. Jos on sovittu pitemmästä ajasta, on sen sijasta noudatettava sanottua irtisanomisaikaa.

Irtisanomisaika voidaan sopimuksessa määrätä Suomen Pankille sitä aikaa pitemmäksi, jota virkamiehen on noudatettava irtisanoessaan virkasuhteen.

Jos virkamiehen palvelussuhde Suomen Pankkiin on jatkunut keskeytyksittä, eikä muusta ole sovittu, pankki voi irtisanoa virkamiehen virkasuhteen päättymään aikaisintaan:

- 1) yhden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut enintään yhden vuoden;
- 2) kahden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli vuoden, mutta enintään viisi vuotta;
- 3) kolmen kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli viisi vuotta, mutta enintään yhdeksän vuotta;
- 4) neljän kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli yhdeksän vuotta, mutta enintään 12 vuotta;
- 5) viiden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli 12 vuotta, mutta enintään 15 vuotta; sekä
- 6) kuuden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli 15 vuotta.

Virkamiehen irtisanoutuessa noudatetaan yhden kuukauden irtisanomisaikaa. Jos palvelussuhde Suomen Pankkiin on jatkunut enintään vuoden, noudatetaan kuitenkin 14 päivän irtisanomisaikaa ja jos palvelussuhde pankkiin on jatkunut yli kymmenen vuotta, kahden kuukauden irtisanomisaikaa.

24 §

Suomen Pankki voi muuttaa virkasuhteen osa-aikaiseksi irtisanomisajan päättymisestä lukien niillä perusteilla, joilla

virkasuhde voidaan 20 §:n 1 momentin nojalla irtisanoa.

25 §

Jos virkamies on irtisanottu muista kuin virkamiehestä johtuvista syistä ja Suomen Pankki 24 kuukauden kuluessa irtisanomisajan päättymisestä tarvitsee työvoimaa samoihin tai samanlaisiin tehtäviin, tulee pankin tiedustella paikalliselta työvoimaviranomaiselta, onko pankin entisiä virkamiehiä etsimässä tämän viranomaisen välityksellä työtä, ja myönteisessä tapauksessa tarjota tehtävää tai virkaa ensi sijassa näille kelpoisuusvaatimukset täyttävillä virkamiehille.

Jos Suomen Pankki tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämisen, on sen korvattava virkamiehelle näin aiheuttamansa vahinko.

26 §

Virkamiehen virkasuhde voidaan heti purkaa, jos virkamies törkeästi rikkoo tai laiminlyö velvollisuuksiaan.

Purkamisoikeus raukeaa, jollei syy ole jo aikaisemmin menettänyt merkitystään, kahden viikon kuluttua siitä, kun Suomen Pankki sai tiedon purkamisen aiheesta tai, jos syy on jatkuva, siitä kun saatiin tieto sen lakkaamisesta. Jos purkamista kohtaa pätevä este, saadaan purkaminen toimittaa kahden viikon kuluessa esteen lakkaamisesta.

Jos purkamista on lykätty asian esitutkinnan tai muun asian vaatiman selvityksen hankkimisen vuoksi, saadaan purkaminen toimittaa kahden viikon kuluessa siitä, kun esitutkinta lopetettiin tai selvitys on hankittu, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun aihe purkamiseen ilmaantui.

27 §

Virkamiesten yleinen eroamisikä on 65 vuotta, jollei laissa toisin säädetä.

Virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä sen kuukauden päättyessä, jonka aikana virkamies saavuttaa eroamisiän. Nimittävä viranomaislainen voi kuitenkin painavasta syystä ja virkamiehen suostumuksella päättää, että virkamies voi jatkaa samassa virassa eroamisiän jälkeen määräajan, kuitenkin enintään yhden vuoden. Tämän määräajan kuluttua loppuun virkasuhde päättyy ilman irtisanomista. Päätös virkamiehen oikeuttamisesta jatkamaan virassa on tehtävä ennen kuin virkamies on saavuttanut eroamisiän.

7 LUKU

LOMAUTTAMINEN

28 §

Jos Suomen Pankki voisi 20 §:n 1 momentin nojalla irtisanoa virkamiehen, virkamies voidaan 14 päivän ilmoitusaikaa noudattaen lomauttaa siten, että virkamiehen virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään määräajaksi tai toistaiseksi virkasuhteen muuten pysyessä voimassa.

Virkamies voidaan 1 momentissa säädetyllä tavalla lomauttaa enintään 90 päivän ajaksi, jos virkamiehen tehtävät tai Suomen Pankin mahdollisuudet tarjota tehtäviä suorittaviksi ovat tilapäisesti vähentyneet eikä pankki voi kohtuudella järjestää virkamiehelle muita tehtäviä tai pankin tarpeisiin sopivaa koulutusta pankissa.

Virkasuhteen kestäessä voidaan Suomen Pankin tai virkamiehen aloitteesta sopia virkamiehen lomauttamisesta. Virkaehtosopimuksella tai 57 §:ssä tarkoitetuilla yhteistoimintasopimuksilla voidaan sopia toisinkin kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään.

29 §

Lomauttaminen ei estä virkamiestä ottamasta lomauttamisen ajaksi muuta työtä.

Virkamies säilyttää lomautusaikana oikeuden asua hänen käyttöönsä palvelussuhteen perusteella annetussa asunnossa. Tärkeän syyn niin vaatiessa Suomen Pankki voi antaa virkamiehelle, jonka virantoimitus on keskeytyneenä lomautuksen vuoksi, käytettäväksi muun soveliaan asunnon. Tästä aiheutuneet muuttokustannukset korvataan pankin varoista.

30 §

Lomautuksen välttämättömyyden tultua Suomen Pankin tietoon tämän on annettava lomautuksesta välittömästi ja mikäli mahdollista viimeistään kolme kuukautta ennen lomautuksen alkamista ennakkoilmoitus asianomaiselle luottamismiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen virkamieheen myös työvoimaviranomaiselle. Ennakkoilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, arvioitu alkamisaika ja kesto sekä lomautettavien virkamiesten arvioitu lukumäärä ammattiryhmittäin.

Edellä 28 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus lomautuksesta annetaan virkamiehelle henkilökohtaisesti, jollei Suomen Pankin ja asianomaisia virkamiehiä edustavan virkamiesyhdistyksen kesken toisin sovita. Ilmoituksessa tulee mainita

lomautuksen syy, sen alkamisaika ja määräaikaisen lomautuksen kesto sekä toistaiseksi tapahtuvan lomautuksen osalta sen arvioitu kesto. Pankin on virkamiehen pyynnöstä annettava lomautuksesta kirjallinen todistus. Ilmoitus lomautuksesta on lisäksi annettava tiedoksi asianomaiselle luottamusmiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen virkamieheen myös työvoimaviranomaiselle.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole tapauksissa, joissa Suomen Pankilla muun syyn kuin lomautuksen vuoksi ei ole lomautusaikaan kohdistuvaa palkanmaksuvelvollisuutta.

Suomen Pankki voi virkamiehen suostumuksella muuttaa lomautuksen alkamis- tai päättymisaikaa tai peruuttaa lomautuksen. Jos virkamies on lomautettu toistaiseksi, on työn alkamisesta ilmoitettava vähintään viikkoa ennen.

8 LUKU

VIRANTOIMITUKSESTA PIDÄTTÄMINEN

31 §

Jos virkamiehen irtisanomista koskeva päätös ei ole saanut lainvoimaa silloin, kun irtisanomisaika on kulunut loppuun, hänet on pidätettävä virantoimituksesta, jollei korkein hallinto-oikeus erityisestä syystä toisin määrää. Jos virkamies on pantu viralta tai virkasuhde on purettu, hänet on heti pidätettävä virantoimituksesta, vaikkei päätös ole saanut lainvoimaa.

Virkamies voidaan lisäksi pidättää virantoimituksesta:

1) rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä voi olla vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä;

2) jos virkamies kieltäytyy 16 §:ssä tarkoitetuista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka jos hän kieltäytyy antamasta sanotun pykälän mukaisesti terveydentilaansa koskevia tietoja;

3) jos virkamiehellä on sellainen sairaus, joka haittaa olennaisesti viran hoitoa; sekä

4) välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtäväänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisen turvallisuuden.

Virantoimituksesta pidättämisen tapahtuessa 2 momentin 4 kohdan nojalla virkamiehellä on kuitenkin oikeus irtisanomisajan palkkaan.

9 LUKU

SOPIMUS PALVELUSSUHTeen EHDOISTA

32 §

Suomen Pankki voi tehdä virkamiehen kanssa kirjallisen sopimuksen palvelussuhteessa noudatettavista ehdoista. Johtokunnan jäsenten kanssa sopimuksen tekee kuitenkin pankki-valtuusto Suomen Pankista annetun lain 11 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa ei saa sopia asiasta, josta 40 §:n 2 ja 3 momentin mukaan ei saa sopia. Sopimuksessa ei myöskään saa sopia virkaehtosopimuksessa sovittuja palvelussuhteen ehtoja huonommista ehdoista.

Virkamiehen irtisanomista tai virkasuhteen purkamista pidetään samalla sopimuksen irtisanomisena.

Jollei sopimusta tehdä tai jollei sopimuksesta muuta johdu, on virkasuhteessa noudatettavista ehdoista voimassa, mitä niistä säädetään taikka 12 luvun nojalla sovitaan.

10 LUKU

MUUTOKSENHAKU VIRKASUHDEASIOISSA

33 §

Virkamies, joka katsoo, ettei Suomen Pankki ole antanut hänelle palvelussuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta sellaisena kuin se olisi ollut hänelle suoritettava, saa kirjallisesti vaatia siihen oikaisua johtokunnalta. Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä asiassa, joka kuuluu työtuomioistuimen toimivaltaan, jollei työtuomioistuin työtuomioistuimesta annetun lain (646/1974) 1 §:n 2 momentin nojalla ole päättänyt olla ratkaisematta asiaa.

Päätökseen, jolla Suomen Pankki on antanut varoituksen, lomauttanut tai irtisanonut virkamiehen, purkanut virkasuhteen tai pidättänyt virkamiehen virantoimituksesta taikka ratkaissut työntekijän eläkemaksua tai sivutointa koskevan asian, samoin kuin 1 momentissa tarkoitettusta oikaisuvaatimuksesta annettuun ja 6 momentissa tarkoitettuun päätökseen saadaan hakea muutosta valittamalla korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tässä momentissa tarkoitettu asia on käsiteltävä kiireellisenä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Johtokunnan päätökseen eläkettä koskevassa asiassa haetaan muutosta valittamalla vakuutus-oikeudelta. Muutoksenhausta eläkettä koskevassa asiassa on muutoin soveltuvin osin

voimassa, mitä valtion eläkelaisissa (280/1966) säädetään.

Virkamiehen lomauttamista ja sivutointa koskeva päätös tulee noudatettavaksi siitä tehdystä valituksesta huolimatta. Mitä edellä säädetään, koskee myös virantoimituksesta pidättämisestä tehtyä päätöstä, jollei korkein hallinto-oikeus toisin päättä.

Virkamiehen virkasuhde jatkuu katkeamatta, jos virkamiehen irtisanominen tai virkasuhteen purkaminen on lainvoimaisen päätöksen mukaan tapahtunut ilman tässä laissa säädettyä perustetta.

Virkamiehellä, joka ilman 5 §:ssä tarkoitettua perustetta on nimitetty määräajaksi tai joka ilman pätevää syytä on toistuvasti peräkkäin nimitetty määräajaksi, on oikeus virkasuhteen Suomen Pankkiin päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä pankin virkamieheksi, saada pankilta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi pankkivaltuusto, jolle korvausvaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa virkasuhteen päättymisestä.

Suomen Pankin antamaan virkamiestä koskevaan muuhun kuin 1–3 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Virkamiehen nimittämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei laissa toisin säädetä.

11 LUKU

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET VIRKASUHDEASIOISSA

34 §

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden määrä saadaan peria takaisin myös siten, että se vähennetään seuraavan tai seuraavien palkanmaksujen yhteydessä virkamiehen palkasta, jos tämä on edelleen Suomen Pankin palveluksessa.

Kulloinkin suoritettavasta palkasta ei saa 1 momentin nojalla peria enempää kuin mitä palkasta lain mukaan saadaan ulosmitata. Takaisinperintää aloitettaessa on sen peruste ja takaisin perittävä määrä ilmoitettava virkamiehelle.

Takaisinperintä on aloitettava tässä pykälässä säädetyllä tavalla tai pantava vireille muussa järjestyksessä kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana aiheeton palkan tai muun taloudellisen etuuden määrä on maksettu. Jollei takaisinperintää aloiteta tai panna vireille edellä säädetyssä määräajassa, on oikeus siihen menetetty.

35 §

Jollei 33 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimusta ole tehty kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, taikka 60 päivän kuluessa työtuomioistuimen sanotussa momentissa tarkoitettua päätöksen tiedoksi saamisesta, on oikeus etuuteen menetetty.

Jollei kannetta sellaisessa virkasuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta koskevassa asiassa, joka kuuluu työtuomioistuimen toimivaltaan, ole pantu vireille työtuomioistuimessa kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, on oikeus etuuteen menetetty. Jos asiasta on työtuomioistuimesta annettu lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ensin neuvoteltava, on oikeus etuuteen menetetty, jollei neuvotteluja ole siitä sovituin tavoin vaadittu edellä tarkoitettussa määräajassa.

36 §

Jos virkamies laiminlyö niiden määräysten noudattamisen, jotka on annettu sairausvakuutuslain (364/1963) mukaan työnantajalle suoritettavaa päivä- tai äitiysrahan tai muun lakiin perustuvan etuuden hakemista varten, voidaan hänelle virkavapausajalta suoritettu palkka päivä- tai äitiysrahaa taikka muuta etuutta vastaavalta osalta periä takaisin seuraavan tai seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

37 §

Virkasuhteessa aiheutuneen vahingon korvaamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Virkamiehen ei ole suoritettava Suomen Pankille eikä pankin ole suoritettava virkamiehelle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeyttämisestä, jollei työtaistelutoimenpiteeseen ole ryhdytty noudattamatta työriitojen sovittelua koskevia säännöksiä tai toimenpide ole 12 tai 13 luvun säännösten tai virkaehtosopimuksen määräysten vastainen ja jollei keskeytyksestä aiheutunut haitta ole huomattava. Virkamies ei myöskään ole velvollinen suorittamaan pankille korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeyttämisestä, jos hän virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella on osallistunut yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen, vaikka työtaistelutoimenpide on edellä mainittujen säännösten ja määräysten vastainen.

Edellä 2 momentissa olevia virkamiehen korvausvastuun

rajoittamisesta annettuja säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta virkamieheen, joka on ryhtynyt 49 §:n 1 momentissa kiellettyyn työtaistelutoimenpiteeseen.

38 §

Virkasuhteen irtisanominen ja purkaminen on tehtävä kirjallisesti.

Ennen kuin virkamies pidätetään virantoimituksesta tai irtisanotaan 19 §:n perusteella, virkasuhde puretaan tai virkamiehelle annetaan varoitus, on virkamiehelle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Asianomaisen pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen kuulemisesta, ennen kuin virkamiehen lomauttamisesta, irtisanomisesta tai virantoimituksesta pidättämisestä taikka virkasuhteen purkamisesta tehdään päätös, sovitaan 57 §:ssä tarkoitulla yhteistoimintasopimuksella.

39 §

Virkamiehellä on oikeus pyynnöstä saada Suomen Pankilta todistus palvelussuhteen kestoajasta ja tehtävien laadusta (*työtodistus*). Lisäksi on, jos virkamies sitä pyytää, työtodistuksessa mainittava palvelussuhteen päättymisen syy ja arvolause virkamiehen osoittamasta työtaidosta, ahkeruudesta ja käytöksestä. Virkamiehen kuoltua on tämän kuolinpesällä oikeus saada työtodistus.

Jos työtodistusta pyydetään myöhemmin kuin 10 vuoden kuluttua palvelussuhteen päättymisestä, Suomen Pankki on velvollinen antamaan työtodistuksen vain, jos siitä ei aiheudu kohtuutonta haittaa. Samalla edellytyksellä on kadonneen tai turmeltuneen työtodistuksen tilalle pyynnöstä annettava uusi todistus.

Työtodistukseen ei saa panna mitään sellaista merkintää eikä antaa sitä sellaisessa muodossa, jonka tarkoituksena on antaa virkamiehestä muita tietoja kuin mitä työtodistuksen sanamuodosta käy ilmi.

12 LUKU

PALVELUSSUHTEEN EHTOJEN MÄÄRÄYTYMINEN

40 §

Virkamiesten palvelussuhteen ehtojen vahvistamiseksi virkaehtosopimuksin ja työrauhan turvaamiseksi neuvotellaan sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Virkamiesten palvelussuhteen ehdoista on voimassa, mitä

niistä virkaehtosopimuksilla määrätään.

Palvelussuhteen ehtoja eivät ole Suomen Pankin järjestysmuodon perusteet tai muu virkakoneiston järjestely, viran perustaminen tai lakkauttaminen, Suomen Pankin tehtävät tai sisäinen työnjako, työn johtaminen, työmenetelmät eikä virka-suhteen syntyminen taikka sen lakkaaminen, lukuun ottamatta irtisanomisaikaa ja irtisanomisen perusteita.

Sopia ei saa:

1) virkaan vaadittavista kelpoisuusehdoista, nimityspe-rusteista eikä virkamiehen velvollisuuksista;

2) eläkkeistä, perhe-eläkkeistä tai niihin verrattavista muista eduista, virkasuhdeasuntojen vuokrien määrästä tai Suomen Pankin muun omaisuuden käyttämisestä lukuun otta-matta pankin ja sen virkamiesten välisessä yhteistoimintateh-tävässä toimivan henkilön työtiloja ja työvälineitä; eikä

3) niistä asioista, joista työehtosopimuksilla ei voida työntekijöiden osalta sopia.

Asiasta, josta ei ole voimassa virkaehtosopimusta, on voi-massa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään taikka vir-kamiehen kanssa sovitaan.

Virkaehtosopimuksen määräys, joka on 3–5 momentin vastainen, on mitätön.

41 §

Neuvottelumenettelystä sekä työrauhan turvaamista kos-kevasta tai muusta sellaisesta menettelystä voidaan tehdä eril-linen sopimus (*pääsopimus*). Samoin voidaan tehdä erillinen sopimus virkamiesasioiden hoitamisessa noudatettavista me-nettelytavoista (*yleissopimus*).

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla yleissopimuksella ei saa poiketa muualla laissa säädetyistä menettelytavoista. Muutoin 1 momentissa mainituista sopimuksista on voimassa, mitä vir-kaehtosopimuksesta säädetään, jollei toisin säädetä.

42 §

Neuvottelu- ja sopimusosapuolia ovat:

1) Suomen Pankki; sekä

2) virkamiesten puolesta sellainen rekisteröity yhdistys, jonka varsinaisiin tarkoituksiin kuuluu virkamiesten etujen valvominen virkasuhteissa (*virkamiesyhdistys*) ja jonka kanssa Suomen Pankki harkitsee tarkoituksenmukaiseksi neuvottelu- jen käymisen ja virkaehtosopimuksen tekemisen.

Suomen Pankki voi erikseen määrätä ne virkamiehet, joi- den tehtäviin kuuluu edustaa Suomen Pankkia tässä luvussa tarkoitetuissa neuvotteluissa tai työtaistelun sattuessa taikka

joiden tehtäviin muutoin kuuluu toimia työnantajan edustajana. Näiden virkamiesten palvelussuhteen ehdot määrää Suomen Pankki.

43 §

Virkaehtosopimus on tehtävä kirjallisesti. Sopimus voidaan tehdä myös siten, että sopimuksen sisältö merkitään neuvotteluosapuolten pitämässä neuvottelussa laadittuun pöytäkirjaan, joka yhteisesti sovitulla tavalla todetaan oikeaksi.

Virkaehtosopimukseen ovat sidotut:

- 1) Suomen Pankki;
- 2) ne virkamiesyhdistykset, jotka ovat tehneet virkaehtosopimuksen tai jälkeinpäin aikaisempien sopimukseen osallisten suostumuksella kirjallisesti siihen yhtyneet;
- 3) ne rekisteröidyt yhdistykset, jotka yhdessä tai useammassa asteessa ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet 2 kohdassa tarkoitettujen yhdistysten alayhdistyksiä; ja
- 4) ne virkamiehet, jotka ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet sopimukseen sidotun virkamiesyhdistyksen jäseniä.

Suomen Pankki ei muissa kuin 32 §:ssä ja 42 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa saa määrätä tai sopia virkaehtosopimuksen soveltamisalalla sopimuksen ulkopuolella olevan virkaehtosopimuksen tarkoittamaa työtä suorittavan virkamiehen palvelussuhteen ehtoja sellaisiksi, että ne ovat ristiriidassa virkaehtosopimuksen kanssa.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, on noudatettava ainoastaan sikäli kuin Suomen Pankki, yhdistys tai virkamies ei ole sidottu aikaisempaan toisin ehdoin tehtyyn virkaehtosopimukseen taikka mikäli virkaehtosopimuksessa itsessään ei ole sen sitovuuspiiriä rajoitettu.

44 §

Virkaehtosopimuksen, jota ei ole tehty määräajaksi, voi sopimukseen osallinen, mikäli irtisanomisajasta ei ole toisin sovittu, irtisanoa päättymään kolmen kuukauden kuluttua. Pittemmäksi ajaksi kuin neljäksi vuodeksi tehty virkaehtosopimus on neljän vuoden kuluttua voimassa niin kuin virkaehtosopimus, jonka voimassaoloaikaa ei ole määrätty. Mitä edellä on sanottu, koskee myös pääsopimusta, kuitenkin niin, että sen osalta irtisanomisaika on vastaavasti kuusi kuukautta.

Sama irtisanomisoikeus kuin sopimukseen osallisella on 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla yhdistyksellä, jos se on lakannut olemasta sopimukseen osallisen yhdistyksen alayhdistys. Alayhdistys on kuitenkin sidottu virkaehtosopi-

mukseen saman ajan kuin edellä tarkoitettu sopimukseen osallinen yhdistys.

Irtisanominen on toimitettava kirjallisesti.

Vaikka virkaehtosopimus on lakannut olemasta voimassa, on siinä määrättyjä palvelussuhteen ehtoja edelleen noudatettava, kunnes uusi sopimus on tehty ja tullut voimaan, jollei toisin ole sovittu tai 40 §:n 5 momentista muuta johdu.

13 LUKU

TYÖRAUHA JA TYÖRIIDAT

45 §

Muuhun voimassa olevaa palvelussuhdetta koskevaan työtaistelutoimenpiteeseen kuin työnsulkuun tai lakkoon ei saa ryhtyä.

Myös 1 momentissa mainitut työtaistelutoimenpiteet ovat kiellettyjä, jos niillä pyritään vaikuttamaan muihin kuin 40 §:n mukaan sopimuksenvaraisiin asioihin tai jos laissa on niin erikseen säädetty. Kielto koskee muitakin kuin 40 §:n mukaan sopimuksenvaraisia asioita silloinkin, kun niistä voidaan tehdä 41 §:n mukaan pääsopimus tai yleissopimus.

Työnsululla tarkoitetaan Suomen Pankin toimeenpanemaa ja lakolla virkamiesyhdistyksen Suomen Pankkiin kohdistamaa työnseisausta, jonka tarkoituksena on vastapuolen painostaminen työriidassa keskeyttämällä työnseisauksen piiriin kuuluvien virkamiesten kaikkien virkatehtävien suorittaminen.

Virkamies ei saa osallistua lakkoon muutoin kuin siihen ryhtyneen virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella. Edellä 42 §:n 2 momentissa tarkoitettut virkamiehet eivät saa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin. Työnsulun toimeenpanemisesta päättää Suomen Pankki.

46 §

Virkaehtosopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassa ollessa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimukseen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassa olevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi. Tätä työrauhavelvoitetta voidaan virkaehtosopimuksessa laajentaa. Työrauhavelvoite koskee myös yhdistystä, jonka 43 §:n 2 momentin 2 kohdassa mainittu alayhdistys on yhdistyksen suostumuksella tehnyt virkaehtosopimuksen. Pääsopimuksen, yleissopimuksen tai

muun ainoastaan erityiskysymyksiä koskevan sopimuksen voimassaolo ei estä ryhtymästä työtaistelutoimenpiteisiin uuden muita kysymyksiä koskevan sopimuksen aikaansaamiseksi, ellei toisin ole sovittu.

47 §

Virkamiesyhdistys on velvollinen valvomaan, että sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet pidättäytyvät 45 §:ssä kielletyistä työtaistelutoimenpiteistä.

Virkaehtosopimukseen sidottu yhdistys on velvollinen huolehtimaan, että sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet, joita sopimus koskee, eivät riko 46 §:n mukaista työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä.

Yhdistykselle 1 ja 2 momentin mukaan kuuluva velvollisuus sisältää myös sen, ettei se saa tukea tai avustaa kiellettyjä työtaistelutoimenpiteitä eikä muullakaan tavalla myötävaikuttaa sellaisiin toimenpiteisiin, vaan on velvollinen pyrkimään niiden lopettamiseen.

48 §

Virkamies ei ole velvollinen suorittamaan työnsulun, lakon tai 40 §:n mukaan sopimuksenvaraisia asioita koskevan saarron alaisia tehtäviä. Työtaistelun piiriin kuulumattoman virkamiehen on täytettävä tavanomaiset virkavelvollisuutensa, minkä lisäksi hän on velvollinen tekemään suojelutyötä. Mitä 45 §:n 2 momentissa on säädetty, ei estä työtaistelun piiriin kuuluvaa virkamiestä tekemästä suojelutyötä.

Suojelutyöllä tarkoitetaan työtä, jonka suorittaminen työtaistelua toimeenpantaessa on välttämätöntä kansalaisten hengen tai terveyden vaarantumisen ehkäisemiseksi taikka sellaisen omaisuuden suojelemiseksi, joka työtaistelun johdosta erityisesti vaarantuu.

49 §

Työtaistelutoimenpiteet, jotka haittaavat Suomen Pankin laissa säädettyjen tehtävien hoitamista siten, että niistä voi aiheutua huomattavaa vahinkoa maalle tai vakavaa häiriötä maksu- tai rahoitusjärjestelmän toiminnalle taikka vakava uhka Suomen Pankin turvallisuudelle, ovat kiellettyjä.

Suomen Pankin laissa säädettyjen tehtävien hoitaminen on turvattava työtaistelutoimenpiteestä huolimatta. Jos työtaistelutoimenpide estää tai olennaisesti haittaa Suomen Pankin tehtävien hoitamista, tulee osapuolten siitä tiedon saatuaan viivytyksettä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen esteen tai haitan poistamiseksi.

14 LUKU

SEURAAMUKSET VIRKAEHTOSOPIMUKSEN SEKÄ 12 JA 13 LUVUN SÄÄNNÖSTEN RIKKOMISESTA

50 §

Virkaehtosopimukseen sidotun, joka tietensä rikkoo tai jonka olisi perustellusti pitänyt tietää rikkovansa sopimuksen määräyksiä, työtuomioistuin voi tuomita maksamaan hyvityssakon.

Jos Suomen Pankin taholta menetellään 45 tai 46 §:n vastaisesti tai jos virkamiesyhdistys rikkoo tai jättää noudattamatta, mitä 45–47§:ssä säädetään, on Suomen Pankin tai virkamiesyhdistyksen, jollei virkaehtosopimuksessa ole toisin määrätty, maksettava vahingonkorvauksen sijasta hyvityssakko. Tämän momentin säännöksiä ei kuitenkaan ole sovellettava 46 §:ssä tarkoitetun suostumuksen antaneeseen yhdistykseen.

Hyvityssakon määrä saa Suomen Pankin tai yhdistyksen osalta olla enintään 74 000 markkaa ja virkamielen osalta enintään 300 markkaa. Hyvityssakon markkamäärät muuttuvat valtioneuvoston valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) 19 §:n 3 momentin nojalla markkamäärien tarkistamisesta tekemän päätöksen mukaisesti.

51 §

Hyvityssakkoa tuomittaessa on otettava huomioon kaikki esille tulleet asianhaarat, kuten vahingon suuruus, syyllisyyden määrä, toisen osapuolen rikkomukseen mahdollisesti antama aihe ja yhdistyksen koko. Erityisestä syystä voidaan hyvityssakko jättää tuomitsematta.

Hyvityssakko tuomitaan maksettavaksi, jollei virkaehtosopimuksessa ole toisin määrätty, vahinkoa kärsineelle tai, jos vahinkoa ei ole syntynyt, sille asianosaiselle, jonka vaatimuksesta tuomio on annettu. Jos hyvitykseen oikeutettuja asianosaisia on useita, on tuomiossa määrättävä, ottaen huomioon kunkin asianosaisen ja niiden jäsenten ja edustettavien kärsimän vahingon suuruus, miten tuomittu määrä on asianosaisten kesken jaettava.

52 §

Jos virkaehtosopimuksen määräyksiä on niin olennaisesti rikottu, ettei toisilta sopimukseen sidotuilta kohtuudella voida vaatia sopimussuhteen jatkamista, työtuomioistuin voi julistaa sopimuksen heti purkautuneeksi. Kun sopimus on jotakin virkamiesyhdistystä vastaan ajatun kanteen johdosta julistettu

purkautuneeksi, voidaan sopimus kahden viikon kuluessa irtisanoa muihinkin yhdistyksiin nähden.

Jos sopimus on yhdistyksen kanteesta julistettu purkautuneeksi, on toisellakin yhdistyksellä, joka on sopimukseen osallinen tai jolla on 44 §:n 2 momentin mukaan irtisanomis-oikeus, oikeus kahden viikon kuluessa irtisanoa sopimus.

Näin irtisanottu sopimus lakkaa heti olemasta voimassa.

53 §

Virkamiehen osallistumista virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen ei ole 49 §:ssä tarkoitettuja työtaistelutoimenpiteitä lukuun ottamatta pidettävä virkarikoksena eikä perustena virkasuhteen purkamiseen.

15 LUKU

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ VIRKAEHTOSOPIMUSASIOISSA

54 §

Virkamiestä ei saa ilman erittäin pakottavaa syytä estää osallistumasta virkamiesyhdistyksen edustajana 12 ja 13 luvussa tarkoitettuihin neuvotteluihin.

55 §

Työtaistelun piiriin kuuluvalla virkamiehelle ei suoriteta palkkausta ja muita taloudellisia etuja siltä ajalta, minkä työnteke on estynyt Suomen Pankkiin kohdistetun työtaistelutoimenpiteen vuoksi. Niitä ei myöskään suoriteta Suomen Pankin toimeenpaneman työnsulun piiriin kuuluvalla virkamiehelle. Virkamiehellä on kuitenkin oikeus virka-asunnon käyttämiseen työtaistelun aikana.

56 §

Virkamies ei saa valittamalla hakea muutosta 40 §:ssä tarkoitetussa asiassa taikka saattaa sitä oikaisuvaatimuksin käsiteltäväksi, jos hänellä tai virkamiesyhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

16 LUKU

YHTEISTOIMINTAJÄRJESTELMÄT

57 §

Edellä 40 ja 41 §:ssä tarkoitettujen sopimusten noudattamista, osapuolten välillä syntyvien erimielisyyksien tarkoituksemukaista, oikeudenmukaista ja nopeaa selvittämistä, työrauhan ylläpitämistä sekä työsuojelua koskevien kysymysten tarkoituksenmukaista hoitamista varten voidaan osapuolten välillä sopia luottamusmiesjärjestelmästä, työsuojeluorganisaatiosta sekä muusta yhteistoimintamenettelystä.

17 LUKU

ELÄKKEET

58 §

Suomen Pankkiin palvelussuhteessa olevan oikeus pankin varoista kustannettavaan eläkkeeseen määräytyy soveltuvin osin samojen perusteiden mukaan kuin valtion eläketurva. Valtion eläketurvalla tarkoitetaan oikeutta valtion varoista suoritettavaan sellaiseen eläkkeeseen, perhe-eläkkeeseen ja muuhun etuuteen, jonka sisällöstä ja saamisen edellytyksistä säädetään valtion eläkelaisissa ja siihen liittyvässä lainsäädännössä. Eläkkeen ja perhe-eläkkeen myöntää Suomen Pankin johtokunta.

Tarkemmat määräykset eläkkeen ja perhe-eläkkeen maksamisesta ja eläketurvasta muutoin annetaan Suomen Pankista annetun lain 11 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaisesti eläke- ja perhe-eläkesäännöillä.

Suomen Pankin palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia osallistumaan tämän pykälän mukaisen eläketurvan kustantamiseen suorittamalla Suomen Pankille työntekijäin eläkemaksun, joka on työntekijäin eläkelain 12 b §:n 1 momentissa säädetyn eläkemaksuprosentin suuruinen osa palkasta.

18 LUKU

VOIMAANTULO- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

59 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Tällä lailla kumotaan Suomen Pankista 24 päivänä heinäkuuta 1997 annetun lain (719/1997) 3 luku, 43 ja 45–48 §.

60 §

Tällä lailla kumottuja Suomen Pankista annetun lain 45 ja 46 §:ää sovelletaan edelleen.

61 §

Ennen tämän lain voimaantuloa 6 §:ssä tarkoitettuihin virkoihin tai niitä vastaaviin määräaikaisiin virkasuhteisiin nimettyjen virkamiesten on annettava 6 §:ssä tarkoitettu ilmoitus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

62 §

Mitä 22 §:n 3 momentissa säädetään, sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa alkaneissa lomautuksissa. Momentissa tarkoitettuja kalenteripäiviä laskettaessa otetaan kuitenkin huomioon vain lain voimaantulon jälkeiset lomautuspäivät.

SUOMEN PANKIN JOHTOSÄÄNTÖ

Pankkivaltuusto on Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 11 §:n 3 momentin 4 kohdan ja 15 §:n 3 momentin nojalla vahvistanut seuraavan johtokunnan päätösmenettelyä koskevan johtosäännön.

1 Johtokunnan päätöksenteko

Johtokunta käsittelee ja ratkaisee toimivaltaansa kuuluvat asiat kokouksissaan. Johtokunnan kokoukset voidaan tarpeen vaatiessa järjestää myös puhelinkokouksina. Puhelinkokous on järjestettävä niin, että kaikki siihen osallistuvat henkilöt ovat kytkeytyneinä samaan kokouspuheluun.

2 Päätöksenteko muutoin kuin kokouksissa

Johtokunta voi päätösvaltaisena ollessaan poikkeuksellisesti päättää asioita myös muulloin kuin kokouksissaan, mikäli käsiteltävä asia on niin kiireellinen, ettei johtokunnan säännönmukaisen kokouksen pitäminen ole mahdollista. Tällaiset päätökset, jotka ovat syntyneet hyväksymismerkinnällä, on viipymättä saatettava kaikkien johtokunnan jäsenten tietoon ja kirjattava johtokunnan pöytäkirjaan.

Lisäksi johtokunta voi Suomen Pankista annetun lain 14 §:n 3 momentin nojalla delegoida yhdelle jäsenelleen tai jollekin pankin virkamiehelle oikeuden tehdä päätöksiä siten kuin siitä erikseen päätetään.

3 Asioiden esittely

Johtokunta päättää asiat esittelystä sekä johtokunnan kokouksissa että edellä kohdan 2 ensimmäisessä kappaleessa tarkoitetuissa tilanteissa. Esittelyn suorittaa se johtokunnan jäsen, jonka toimialaan asia johtokunnan vahvistaman työnjaon mukaan kuuluu tai hänen estyneenä ollessaan se johtokunnan jäsen, joka toimii tämän varahenkilönä siten kuin johtokunnan työnjaossa määrätään.

Esittelyn voi tehdä myös johtokunnan jäsenen kulloinkin tehtävään määräämä osasto- tai yksikön päällikkö tai tämän ollessa estyneenä taikka tarpeen mukaan muulloinkin toimistopäällikkö, asian valmistelija tai muu asiaan perehtynyt virkamies.

Mikäli esittelijän mielipide eroaa johtokunnan tekemästä päätöksestä, on esittelijällä oikeus saada kantansa merkityksi

johtokunnan pöytäkirjaan. Esittelijän muiden oikeuksien ja velvollisuuksien osalta noudatetaan soveltuvin osin valtioneuvoston esittelyssä sovellettavia periaatteita.

Asioiden käsittely perustuu kirjalliseen, esityslistan mukana jaettuun aineistoon, joka sisältää ainakin:

- yksilöidyn päätösesityksen;
- asiaa koskevan valmisteluaineiston, jonka tulee sisältää myös valmistelutyössä mahdollisesti esiintyneet päätöksenteon kannalta merkittävät mielipiteet sekä tiedon siitä, mitä tahoja valmistelutyössä on kuultu;
- ehdotuksen asiaan liittyvästä sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta;
- tarvittaessa pankin tietoturvaohjeen mukaisen salassapitoluokituksen.

4 Voimaantulo

Tämä ohje tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

N:o 358/1993

RAHALAKI*

Annettu Helsingissä 16 päivänä huhtikuuta 1993

Yleiset säännökset

1 §

Suomen markassa on sata penniä.

2 §

Laillisia maksuvälineitä ovat setelit ja metallirahat, jotka on laskettu liikkeeseen tämän lain mukaisesti.

Markan ulkoisen arvon määrittäminen

3 § on kumottu L:lla 7.6.1996/379.

4 § (7.6.1996/379)

Markan ulkoista arvoa koskevat päätökset tekee valtioneuvosto Suomen Pankin esityksestä.

Jos markan ulkoiselle arvolle on vahvistettu vaihtelualue, Suomen Pankin on huolehdittava siitä, että markan ulkoinen arvo pysyy vaihtelualan rajoissa. Vakavan häiriön sattuessa valuuttamarkkinoilla Suomen Pankilla on oikeus olla tilapäisesti noudattamatta näitä rajoja.

Valtioneuvosto voi yksittäistapauksissa ja määräämillään ehdoilla Suomen Pankin esityksestä valtuuttaa valtiovarainministeriön päättämään Euroopan valuuttajärjestelmään kuuluvan valuuttakurssijärjestelmän puitteissa tehtävistä muutoksista markan ulkoiseen arvoon ja vaihtelualan rajoihin.

Suomen Pankin esityksen tekemisestä päättää eduskunnan pankkivaltuusto Suomen Pankin johtokunnan ehdotuksen perusteella.

L 7.6.1996/379 tulee voimaan 10 päivänä kesäkuuta 1996.

Rahalain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 4 §:n nojalla anne-

* Tämä laki on osittain kumottu. Ks. laki rahalain kumoamisesta (215/1998), s. 52, ja laki metallirahasta (216/1998), s. 53.

tut päätökset jäävät voimaan toistaiseksi.

Tämän lain 4 §:n 3 momentti tulee voimaan, kun Suomi on liittynyt Euroopan valuuttajärjestelmään kuuluvaan valuuttakurssijärjestelmään.

5 § (7.6.1996/379)

Valtioneuvoston on käsiteltävä 4 §:ssä tarkoitettut asiat kiireellisinä sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Suomen Pankin esitykset on joko muuttamattomina hyväksyttävä tai hylättävä. Edellä 4 §:ssä tarkoitettu markan ulkoista arvoa koskeva asia on pidettävä salassa, kunnes päätös markan ulkoisesta arvosta on tehty.

Viranomaisten toimivalta

6 §

Suomen Pankilla on yksinoikeus setelien antoon.

Setelien nimellisarvoista ja ominaisuuksista päättää Suomen Pankki.

7 §

Valtiolla on yksinoikeus lyöttää metallirahaa omaan lukuunsa.

Metallirahojen nimellisarvoista ja ominaisuuksista päättää valtiovarainministeriö pyydettyään asiasta lausunnon Suomen Pankilta.

8 §

Valtiovarainministeriö päättää tarvittaessa maksujen penimäärien pyöristämisestä.

9 §

Metallirahaa lyödään niin paljon kuin Suomen Pankki ilmoittaa sitä tarvittavan rahaliikkeessä. Rahat laskee liikkeeseen Suomen Pankki. Valtiovarainministeriö luovuttaa rahat Suomen Pankille nimellisarvosta liikkeeseen laskemista varten.

Suomen Pankki ja valtiovarainministeriö voivat sopia metallirahan liikkeeseen laskemisessa sovellettavasta menettelystä.

Vastaanotto- ja lunastusvelvollisuus

10 §

Suomen Pankin on otettava vastaan seteleitä ja metallirahaa rajoituksetta. Muut eivät ole velvollisia ottamaan vastaan

samassa maksussa metallirahaa enempää kuin 50 kappaletta.

11 §

Rahaa, joka on huomattavasti vahingoittunut, ei tule käyttää maksuvälineenä, eikä sitä tarvitse hyväksyä maksuksi.

Rikkinäisen setelin Suomen Pankki on velvollinen ottamaan vastaan nimellisarvosta, jos setelistä on yhtenä kappaaleena jäljellä enemmän kuin puolet. Muissa tapauksissa Suomen Pankki päättää, ottaako se setelin vastaan ja maksaako se siitä nimellisarvon tai vähemmän.

Suomen Pankki on velvollinen ottamaan vastaan vahingoittuneen metallirahan, jos se voidaan varmasti todeta oikeaksi.

12 §

Valtio vastaa Suomen Pankille palautettujen metallirahojen lunastuksesta niiden nimellisarvosta.

Erinäiset säännökset

13 §

Suomen Pankki voi antaa pankeille ja muille rahalaitoksille sekä vastaaville yhteisöille rahan käsittelyä koskevia määräyksiä ja ohjeita.

14 §

Suomen Pankki voi päättää setelien ja valtiovarainministeriö metallirahojen lakkauttamisesta laillisina maksuvälineinä.

Suomen Pankki on kuitenkin velvollinen lunastamaan nimellisarvosta kymmenen vuoden ajan edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen voimaantulosta ne setelit ja metallirahat, jotka eivät enää ole laillisia maksuvälineitä.

Valtiolla on vastaavasti velvollisuus lunastaa Suomen Pankin 2 momentin mukaisesti lunastamat metallirahat vuoden kuluessa mainitussa lainkohdassa säädetyn määräajan päättymisestä.

15 § (7.6.1996/379)

Edellä 4 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa, 7 §:n 2 momentissa, 8 §:ssä ja 14 §:n 1 momentissa tarkoitetut Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön päätökset julkaistaan Suomen säädös-kokoelmassa. Edellä 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös on julkaistava vähintään kuusi kuukautta ennen päätöksen voimaantuloa, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

16 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1993.

Tällä lailla kumotaan:

- 1) 30 päivänä maaliskuuta 1962 annettu rahalaki (276/62) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- 2) rahalain voimaansaattamisesta 30 päivänä maaliskuuta 1962 annettu laki (277/62); sekä
- 3) maksujen pennimäärien pyöristämisestä 19 päivänä lokakuuta 1990 annettu laki (918/90).

17 §

Edellä 16 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainitun kumotun rahalain nojalla markan ulkoista arvoa koskevien asioiden käsittelystä valtioneuvostossa 13 päivänä marraskuuta 1992 annettu asetus (998/92) sekä markan ulkoisesta arvosta 7 päivänä kesäkuuta 1991 annettu valtioneuvoston päätös (882/91) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen jäävät tämän lain estämättä edelleen voimaan.

Valtioneuvoston kumotun rahalain nojalla 13 päivänä marraskuuta 1992 toistaiseksi pysyttämä Suomen Pankin oikeus olla noudattamatta markan ulkoisen arvon vaihtelun alueen rajoja jää niin ikään edelleen voimaan.

Kumotun rahalain nojalla 12 päivänä huhtikuuta 1991 annettu metalliraha-asetus (676/91) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen tulee 16 §:n 2 momentin estämättä voimaan niin kuin asetuksen 11 §:ssä säädetään.

18 §

Setelit ja metallirahat, jotka ovat laillisia maksuvälineitä ennen tämän lain voimaantuloa annettujen säännösten nojalla, pysyvät edelleen laillisina maksuvälineinä, kunnes 14 §:n 1 momentin nojalla toisin määrätään.

Ennen vuotta 1963 voimaan tulleiden säännösten mukainen markka vastaa yhtä tämän lain mukaista penniä. Vastavasti ennen vuotta 1963 voimaan tulleiden säännösten mukaiset setelit ja metallirahat ovat nimellisarvoltaan sadasosa tämän lain mukaisista maksuvälineistä.

Sovellettaessa 2 momenttia noudatetaan edelleen 16 §:n 2 momentin 2 kohdassa kumottua rahalain voimaansaattamisesta annettua lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä, jollei voimassa olevista säännöksistä tai määräyksistä muuta johdu.

N:o 215/1998

LAKI RAHALAIN KUMOAMISESTA

Annettu Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1998

1 §

Tällä lailla kumotaan 16 päivänä huhtikuuta 1993 annettu rahalaki (358/1993) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan, kun Suomi Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 109 l artiklan mukaisesti osallistuu yhteenäisvaluutan alueeseen.

Rahalain säännöksiä sovelletaan kuitenkin edelleen seuraavasti:

1) 1, 8 ja 10 §:ää sekä 17 §:n 3 momenttia ja siinä tarkoitettua metalliraha-asetusta (676/1991) siihen asti, kun rahalain nojalla liikkeeseen lasketut rahat lakkaavat olemasta laillisia maksuvälineitä;

2) 15 §:ää 4 ja 5 kohdassa sekä 3 momentissa säädetyin poikkeuksin siihen asti, kun rahalain nojalla liikkeeseen lasketut rahat lakkaavat olemasta laillisia maksuvälineitä;

3) 11 §:n 1 momenttia ja 18 §:n 1 momenttia setelien osalta siihen asti, kun rahalain nojalla liikkeeseen lasketut setelit lakkaavat olemasta laillisia maksuvälineitä;

4) 6 §:n 2 momenttia ja 7 §:n 2 momenttia Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2001;

5) 14 §:n 1 momenttia setelien osalta 30 päivään kesäkuuta 2002;

6) 18 §:n 2 ja 3 momenttia 31 päivään joulukuuta 2003;

7) 11 §:n 2 momenttia ja setelien osalta 14 §:n 2 momenttia kymmenen vuoden ajan siitä, kun rahalain nojalla liikkeeseen lasketut setelit ovat lakanneet olemasta laillisia maksuvälineitä.

Mitä rahalain 15 §:ssä säädetään lain 4 §:ssä tarkoitetuista markan ulkoisen arvon määrittämisestä koskevista ja lain 14 §:n 1 momentissa tarkoitettua metallirahojen lakkauttamisesta laillisina maksuvälineinä koskevista päätöksistä, ei sovelleta tämän lain tultua voimaan.

LAKI METALLIRAHASTA

Annettu Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1998

1 §

Valtiolla on yksinoikeus Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti lyöttää Suomessa metallirahaa omaan lukuunsa.

2 §

Metallirahat laskee liikkeeseen Suomen Pankki. Asianomainen ministeriö luovuttaa rahat Suomen Pankille nimellis-arvosta liikkeeseen laskemista varten.

Liikkeeseen laskettavan metallirahan määrälle on saatava Euroopan keskuspankin hyväksyminen.

Suomen Pankki ja asianomainen ministeriö voivat sopia metallirahan liikkeeseen laskemisessa sovellettavasta menettelystä.

3 §

Metallirahaa, joka on huomattavasti vahingoittunut, ei saa käyttää maksuvälineenä, eikä sitä tarvitse hyväksyä maksuksi.

Suomen Pankki on velvollinen ottamaan vastaan vahingoittuneen metallirahan, jos se voidaan varmasti todeta oikeaksi.

4 §

Valtio lunastaa Suomen Pankille palautetut, Suomen Pankin liikkeeseen laskemat metallirahat niiden nimellis-arvosta.

5 §

Asianomainen ministeriö voi Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti päättää metallirahojen lakkauttamisesta laillisina maksuvälineinä.

Suomen Pankki on kuitenkin velvollinen lunastamaan nimellis-arvosta kymmenen vuoden ajan 1 momentissa tarkoitettujen päätöksen voimaantulosta metallirahat, jotka eivät enää ole laillisia maksuvälineitä.

Valtiolla on vastaavasti velvollisuus lunastaa Suomen Pankin 2 momentin mukaisesti lunastamat metallirahat vuoden kuluessa momentissa säädetyn määräajan päättymisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ministeriön päätös on julkaistava Suomen säädöskokoelmassa viimeistään kuusi kuukautta ennen päätöksen voimaantuloa, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

6 §

Tämä laki tulee voimaan, kun Suomi Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 109 l artiklan mukaisesti osallistuu yhtenäisvaluutan alueeseen.

Metallirahat, jotka ovat laillisia maksuvälineitä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla, pysyvät laillisina maksuvälineinä, kunnes 5 §:n 1 momentin nojalla toisin päätetään.

N:o 1112/1977

LAKI

KANSAINVÄLISTÄ VALUUTTARAHASTOA

KOSKEVAN SOPIMUKSEN ERÄIDEN

MUUTOSTEN HYVÄKSYMISESTÄ

Annettu Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1977

1 §

Kansainvälisen valuuttarahaston hallintoneuvoston 30 päivänä huhtikuuta 1976 hyväksymät Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen muutokset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin niistä on sovittu.

2 §

Suomen Pankki on Suomen valtion puolesta yhteydessä Kansainväliseen valuuttarahastoon ja on kaiken rahaston hallussa olevan Suomen valuutan talletuspaikka.

3 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

N:o 1113/1977

ASETUS

KANSAINVÄLISTÄ VALUUTTARAHASTOA

KOSKEVAN SOPIMUKSEN ERÄIDEN

MUUTOSTEN VOIMAANSAATTAMISESTA

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1977

1 §

Kansainvälisen valuuttarahaston hallintoneuvoston 30 päivänä huhtikuuta 1976 hyväksymät Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen muutokset ovat voimassa niin kuin niistä on sovittu.

2 § (22.12.1978/1046)

Edellä tarkoitetussa sopimuksessa edellytetyt liiketoimet hoitaa ja XV–XXV artiklan ja liitteiden F–I soveltamisesta johtuvat ilmoitukset ja sitoumukset antaa Suomen valtion puolesta Suomen Pankki.

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen asetuskokoelman sopimussarjan n:ossa 69/1977. Sopimuksen muutos on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 30/1998 (ks. myös asetus Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen muutosten voimaansaattamisesta, Suomen säädöskokoelman n:o 195/1998).)

B

EUROOPAN YHTEISÖN LAINSÄÄDÄNTÖÄ

EUROOPAN YHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUS*

Tehty Roomassa 25 päivänä maaliskuuta 1957

8 artikla**

Perustetaan tässä sopimuksessa määrättyjä menettelyjä noudattaen Euroopan keskuspankkijärjestelmä, jäljempänä ”EKPJ”, sekä Euroopan keskuspankki, jäljempänä ”EKP”; ne toimivat niille tällä sopimuksella sekä siihen liitetyllä EKPJ:n ja EKP:n perussäännöllä, jäljempänä ”EKPJ:n perussääntö”, annettujen valtuuksien rajoissa.

2 LUKU***
RAHAPOLITIikka

105 artikla

1. EKPJ:n ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. EKPJ tukee yleistä talouspolitiikkaa yhteisössä osallistuakseen 2 artiklassa määriteltyjen yhteisöiden saavuttamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta hintatason vakauden tavoitetta. EKPJ toimii sellaiseen vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatteen mukaisesti, joka suosii voimavarojen tehokasta kohdentamista, ja se noudattaa sopimuksen 4 artiklassa määrättyjä periaatteita.

2. EKPJ:n perustehtäviä ovat

- yhteisön rahapolitiikan määrittelemine ja toteuttaminen;
- valuuttamarkkinatoimien suorittaminen 111 artiklan mukaisesti;

* Sellaisena kuin se on muutettuna Amsterdamissa 2 päivänä lokakuuta 1997 tehdyllä sopimuksella.

** Tämä artikla kuuluu sopimustekstin ensimmäiseen osaan.

*** Luku (samoin kuin jäljempänä olevat 3 ja 4 luku) kuuluu sopimustekstin kolmannen osan VII osastoon.

- jäsenvaltioiden virallisten valuuttavarantojen hallussapito ja hoito;
- maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen.

3. Mitä 2 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa määrätään, sovelletaan sen kuitenkään rajoittamatta jäsenvaltioiden hallitusten mahdollisuutta pitää hallussaan ja hoitaa valuuttamääräisiä käyttövaroja.

4. EKP:a kuullaan

- ehdotuksista yhteisön säädöksiksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla;
- suunnitelmista lainsäädännöksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla, mutta niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 107 artiklan 6 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen; tällöin EKP:a kuulevat kansalliset viranomaiset.

EKP voi toimivaltaansa kuuluvilla aloilla antaa lausuntoja asianomaisille yhteisön toimielimille ja laitoksille sekä kansallisille viranomaisille.

5. EKPJ myötävaikuttaa luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaan ja rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvän toimivaltaisten viranomaisten politiikan moitteettomaan harjoittamiseen.

6. Neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta ja EKP:a kuultuaan sekä Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon saatuaan antaa EKP:lle erityistehtäviä, jotka koskevat luottolaitosten sekä muiden rahoituslaitosten kuin vakuutusyritysten toiminnan vakauden valvontaan liittyvää politiikkaa.

106 artikla

1. EKP:lla on yksinoikeus antaa lupa setelien liikkeeseen laskemiseen yhteisössä. EKP ja kansalliset keskuspankit voivat laskea liikkeeseen seteleitä. Ainoastaan EKP:n ja kansallisten keskuspankkien liikkeeseen laskemat setelit ovat lailisina maksuvälineinä kelpaavia seteleitä yhteisössä.

2. Jäsenvaltiot voivat laskea liikkeeseen metallirahoja saatuaan EKP:n hyväksymisen liikkeeseen laskemisen määrälle. Neuvosto voi 252 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen ja EKP:a kuultuaan toteuttaa toimenpiteitä kaikkien liikkeeseen tarkoitettujen metallirahojen yksikköarvojen ja teknisten eritelmien yhdenmukaistamiseksi siinä laajuudessa kuin se on tarpeen niiden moitteettoman liikkeen turvaamiseksi yhteisössä.

107 artikla

1. EKPJ:n muodostavat EKP ja kansalliset keskuspankit.
2. EKP on oikeushenkilö.
3. EKPJ:ää johtavat EKP:n päätöksentekuelimet, jotka ovat EKP:n neuvosto ja johtokunta.
4. EKPJ:n perussääntö on tähän sopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa.
5. Neuvosto voi muuttaa EKPJ:n perussäännön 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4 ja 32.6 artiklaa, 33.1 artiklan a alakohtaa sekä 36 artiklaa joko määräänemmistöllä EKP:n suosituksesta ja komissiota kuultuaan taikka yksimielisesti komission ehdotuksesta ja EKP:a kuultuaan. Kummassakin tapauksessa tarvitaan Euroopan parlamentin puoltava lausunto.
6. Neuvosto antaa määräänemmistöllä joko komission ehdotuksesta sekä Euroopan parlamenttia ja EKP:a kuultuaan taikka EKP:n suosituksesta sekä Euroopan parlamenttia ja komissiota kuultuaan EKPJ:n perussäännön 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 ja 34.3 artiklassa tarkoitetut säännökset.

108 artikla

Käyttäessään sille tällä sopimuksella ja EKPJ:n perussäännöllä annettuja valtuuksiaan tai suorittaessaan niillä sille annettuja tehtäviään ja velvollisuuksiaan EKP tai kansallinen keskuspankki taikka EKP:n tai kansallisen keskuspankin päätöksentekuelimen jäsen ei pyydä eikä ota ohjeita yhteisön toimielimiltä tai laitoksilta, jäsenvaltioiden hallituksilta eikä milteään muultakaan taholta. Yhteisön toimielimet ja laitokset sekä jäsenvaltioiden hallitukset sitoutuvat kunnioittamaan tätä periaatetta ja pidättymään yrityksistä vaikuttaa EKP:n tai kansallisten keskuspankkien päätöksentekuelinten jäseniin heidän suorittaessaan tehtäviään.

110 artikla

1. EKPJ:lle uskottujen tehtävien suorittamiseksi EKP tämän sopimuksen määräysten mukaisesti ja EKPJ:n perussäännössä määrätyn edellytyksen
– antaa asetuksia, siinä laajuudessa kuin se on tarpeen EKPJ:n perussäännön 3.1 artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa taikka 19.1, 22 tai 25.2 artiklassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi, sekä tapauksissa, joista säädetään 107 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuissa neuvoston säädöksissä;
– tekee päätökset, jotka ovat tarpeen EKPJ:lle tällä so-

pimuksella sekä EKPJ:n perussäännöllä uskottujen tehtävien suorittamiseksi;

– antaa suosituksia ja lausuntoja.

2. Asetus pätee yleisesti. Se on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Suosituksset ja lausunnot eivät ole sitovia.

Päätös velvoittaa kaikilta osiltaan niitä, joille se on osoitettu.

Mitä 253, 254 ja 256 artiklassa määrätään, sovelletaan EKP:n antamiin asetuksiin ja sen tekemiin päätöksiin.

EKP voi päättää julkistaa päätöksensä, suosituksensa ja lausuntonsa.

3. Niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 107 artiklan 6 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen, EKP voi määrätä yrityksille sakkoja ja uhkasakkoja, jollei sen antamia asetuksia tai tekemiä päätöksiä noudateta.

111 artikla

1. Poiketen siitä, mitä 300 artiklassa määrätään, neuvosto voi yksimielisesti EKP:n tai komission suosituksesta sekä kuultuaan EKP:a pyrkimyksin saavuttaa hintatason vakauden tavoitteen kanssa sopusoinnussa oleva yhteisymmärrys ja Euroopan parlamenttia kuultuaan sekä noudattaen 3 kohdassa määrättyä menettelyä mainitussa kohdassa tarkoitettujen järjestelyjen määrittämiseksi tehdä muodollisia sopimuksia valuuttakurssijärjestelmästä, joka koskee ecun suhdetta muihin valuuttoihin kuin yhteisön valuuttoihin. Neuvosto voi määräänemmistöllä EKP:n tai komission suosituksesta sekä kuultuaan EKP:a pyrkimyksin saavuttaa hintatason vakauden tavoitteen kanssa sopusoinnussa oleva yhteisymmärrys vahvistaa tai kumota ecun keskuskurssit valuuttakurssijärjestelmässä taikka muuttaa niitä. Neuvoston puheenjohtaja antaa Euroopan parlamentille tiedon ecun keskuskurssien vahvistamisesta, muuttamisesta tai kumoamisesta.

2. Jos ei ole olemassa 1 kohdassa tarkoitettua valuuttakurssijärjestelmää suhteessa yhteen tai useampaan muuhun valuuttaan kuin yhteisön valuuttaan, neuvosto voi määräänemmistöllä joko komission suosituksesta ja EKP:a kuultuaan taikka EKP:n suosituksesta laatia yleiset suuntaviivat tällaisia valuuttoja koskevaa valuuttakurssipolitiikkaa varten. Nämä yleiset suuntaviivat eivät vaikuta EKPJ:n ensisijaiseen tavoitteeseen pitää yllä hintatason vakautta.

3. Poiketen siitä, mitä 300 artiklassa määrätään, tapauksissa, joissa on tarve yhteisön sekä yhden tai useamman valtion taikka kansainvälisen järjestön kesken neuvotella raha- ja va-

luuttaoloja koskevista sopimuksista, neuvosto päättää määränemmistöllä komission suosituksesta ja EKP:a kuultuaan näiden neuvottelujen järjestelyistä sekä näiden sopimusten tekemisestä. Näillä järjestelyillä turvataan se, että yhteisö esittää yhteisen kannan. Komissio liitetään neuvotteluihin täysin.

Tämän kohdan mukaisesti tehdyt sopimukset sitovat yhteisön toimielimiä, EKP:a ja jäsenvaltioita.

4. Jollei 1 kohdasta muuta johdu, neuvosto päättää määränemmistöllä komission ehdotuksesta ja EKP:a kuultuaan kannasta, joka yhteisöllä on kansainvälisellä tasolla talous- ja rahaliiton kannalta erityisen merkittävässä kysymyksissä, ja yksimielisesti siitä, miten sitä edustetaan noudattaen 99 ja 105 artiklassa määrättyä toimivallanjakoa.

5. Jäsenvaltiot voivat neuvotella kansainvälisissä toimielimissä ja tehdä kansainvälisiä sopimuksia, sen kuitenkaan rajoittamatta yhteisön toimivaltaa ja yhteisön sopimuksia talous- ja rahaliittoon liittyvillä aloilla.

3 LUKU

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

112 artikla

1. EKP:n neuvoston muodostavat EKP:n johtokunnan jäsenet sekä kansallisten keskuspankkien pääjohtajat.

2. a) Johtokunnan muodostavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä.

b) Johtokunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muut jäsenet nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla neuvoston suosituksesta tekemällä yhteisellä sopimuksella henkilöistä, joilla on arvostettu asema ja ammattikokemus rahatalouden tai pankkitoiminnan alalla; neuvosto antaa suosituksensa Euroopan parlamenttia ja EKP:n neuvostoa kuultuaan.

Heidän toimikautensa on kahdeksan vuotta, eikä heitä voida nimittää uudeksi toimikaudeksi.

Johtokunnan jäsenenä voi olla vain jäsenvaltion kansalainen.

113 artikla

1. Neuvoston puheenjohtaja ja yksi komission jäsen voi osallistua EKP:n neuvoston kokouksiin, mutta heillä ei ole äänioikeutta.

Neuvoston puheenjohtaja voi tehdä aloitteen EKP:n neu-

vostossa käsiteltäväksi asiaksi.

2. EKP:n puheenjohtaja kutsutaan neuvoston kokouksiin, jos niissä käsitellään EKPJ:n tavoitteisiin ja tehtäviin liittyviä asioita.

3. EKP laatii vuosittain EKPJ:n toiminnasta sekä edellisen ja kuluvan vuoden rahapolitiikasta kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle sekä Eurooppa-neuvostolle. EKP:n puheenjohtaja esittelee tämän kertomuksen neuvostolle sekä Euroopan parlamentille, joka voi käydä yleiskeskustelun sen pohjalta.

EKP:n puheenjohtajaa ja muita EKP:n johtokunnan jäseniä voidaan Euroopan parlamentin pyynnöstä tai heidän omasta aloitteestaan kuulla Euroopan parlamentin toimivaltaisissa valiokunnissa.

114 artikla

2. Kolmannen vaiheen alkaessa perustetaan talous- ja rahoituskomitea. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu raha-asiain komitea lakkautetaan.

Talous- ja rahoituskomitean tehtävänä on

– antaa neuvostolle ja komissiolle lausuntoja niiden pyynnöstä tai omasta aloitteestaan;

– seurata jäsenvaltioiden ja yhteisön taloudellista tilannetta ja rahoitustilannetta sekä antaa niistä, erityisesti rahoitussuhteista kolmansiin maihin ja kansainvälisiin laitoksiin, säännöllisesti kertomuksia neuvostolle ja komissiolle;

– osallistua neuvoston 59 ja 60 artiklassa, 99 artiklan 2–5 kohdassa, 100, 102, 103 ja 104 artiklassa, 105 artiklan 6 kohdassa, 106 artiklan 2 kohdassa, 107 artiklan 5 ja 6 kohdassa, 111 ja 119 artiklassa, 120 artiklan 2 ja 3 kohdassa, 122 artiklan 2 kohdassa sekä 123 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitettun työn valmisteluun sekä suorittaa muut neuvoston sille antamat neuvoa-antavat tehtävät ja valmistelutehtävät, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 207 artiklan soveltamista;

– ainakin kerran vuodessa tarkastella tämän sopimuksen sekä neuvoston toteuttamien toimenpiteiden soveltamisen tuloksena saavutettua pääomanliikkeiden ja maksujen vapauden tilannetta; tarkastelu koskee kaikkia pääomanliikkeisiin ja maksuihin liittyviä toimenpiteitä; komitea antaa komissiolle ja neuvostolle kertomuksen tarkastelun tuloksista.

Jäsenvaltiot, komissio ja EKP nimeävät kukin enintään

kaksi jäsentä komiteaan.

3. Neuvosto antaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta sekä EKP:a ja tässä artiklassa tarkoitettua komiteaa kuultuaan yksityiskohtaiset säännöt talous- ja rahoituskomitean kokoonpanosta. Neuvoston puheenjohtaja antaa Euroopan parlamentille tiedon tällaisesta päätöksestä.

4. Edellä 2 kohdassa määrättyjen tehtävien lisäksi komitea seuraa asianomaisten jäsenvaltioiden rahamarkkinoiden tilaa ja rahoitustilannetta sekä niiden yleisiä maksujärjestelmiä ja antaa niistä säännöllisesti kertomuksia neuvostolle ja komissiolle, jos on ja niin kauan kuin on jäsenvaltioita, joita 122 ja 123 artiklassa tarkoitettut poikkeukset koskevat.

4 LUKU SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET

123 artikla

4. Kolmannen vaiheen alkamispäivänä neuvosto antaa niiden jäsenvaltioiden yksimielisyydellä, joita ei koske poikkeus, komission ehdotuksesta ja EKP:a kuultuaan, ne lopulliset vaihtokurssit, joihin näiden jäsenvaltioiden valuutat vahvistetaan, sekä sen lopullisesti vahvistetun kurssin, jolla ecu korvaa nämä valuutat, ja ecusta tulee itsenäinen valuutta. Tällä toimenpiteellä ei sinänsä muuteta ecun ulkoista arvoa. Neuvosto toteuttaa samaa menettelyä noudattaen myös muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa ecu nopeasti käyttöön näiden jäsenvaltioiden yhtenäisvaluuttana.

5. Jos 122 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti on päätetty kumota poikkeus, neuvosto vahvistaa niiden jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja sen jäsenvaltion, jota asia koskee, yksimielisyydellä komission ehdotuksesta sekä EKP:a kuultuaan kurssin, jolla ecu korvaa kyseisen jäsenvaltion valuutan, sekä toteuttaa muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa ecu käyttöön yhtenäisvaluuttana kyseisessä jäsenvaltiossa.

EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄN JA EUROOPAN KESKUSPANKIN PERUSSÄÄNTÖ*

I LUKU

EKPJ:N PERUSTAMINEN

1 artikla. Euroopan keskuspankkijärjestelmä

1.1. Perustetaan Euroopan keskuspankkijärjestelmä (EKPJ) ja Euroopan keskuspankki (EKP) tämän sopimuksen 8 artiklan nojalla; ne hoitavat tehtäviään ja harjoittavat toimintaansa tämän sopimuksen ja tämän perussäännön määräysten mukaisesti.

1.2. Sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti EKPJ:n muodostavat Euroopan keskuspankki ja jäsenvaltioiden keskuspankit (kansalliset keskuspankit). Luxemburgin keskuspankkina on "Institut monétaire luxembourgeois".

II LUKU

EKPJ:N TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

2 artikla. Tavoitteet

Tämän sopimuksen 105 artiklan 1 kohdan mukaisesti EKPJ:n ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. EKPJ tukee yleistä talouspolitiikkaa yhteisössä myötävaikuttaakseen sopimuksen 2 artiklassa määriteltyjen yhteisön tavoitteiden saavuttamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta hintatason vakauden tavoitteen toteuttamista. EKPJ toimii vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatteen mukaisesti, edistämällä voimavarojen tehokasta kohdentamista ja noudattaen sopimuksen 4 artiklassa määrättyjä periaatteita.

* Pöytäkirja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä. Pöytäkirja on osa Euroopan yhteisön perustamissopimusta.

3 artikla. Tehtävät

3.1. Tämän sopimuksen 105 artiklan 2 kohdan mukaisesti EKPJ:n perustehtäviä ovat

- yhteisön rahapolitiikan määrittelemine ja toteuttaminen;
- valuuttamarkkinatoimien suorittaminen tämän sopimuksen 111 artiklan mukaisesti;
- jäsenvaltioiden virallisten valuuttavarantojen hallussapito ja hoito;
- maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen.

3.2. Tämän sopimuksen 105 artiklan 3 kohdan mukaisesti 3.1 artiklan kolmas luetelmakohta ei rajoita jäsenvaltioiden hallitusten mahdollisuutta pitää hallussaan ja hoitaa valuuttamääräisiä käyttövaroja.

3.3. Tämän sopimuksen 105 artiklan 5 kohdan mukaisesti EKPJ myötävaikuttaa luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaan ja rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvän toimivaltaisten viranomaisten politiikan moitteettomaan harjoittamiseen.

4 artikla. Neuvoa-antava toiminta

Tämän sopimuksen 105 artiklan 4 kohdan mukaisesti

- a) EKP:a kuullaan
 - ehdotuksista yhteisön säädöksiksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla;
 - suunnitelmista lainsäädännöksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla, mutta niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 42 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen; tällöin EKP:a kuulevat kansalliset viranomaiset;
- b) EKP voi toimivaltaansa kuuluvilla aloilla antaa lausuntoja asianomaisille yhteisön toimielimille ja laitoksille sekä kansallisille viranomaisille.

5 artikla. Tilastotietojen kerääminen

5.1. EKPJ:n tehtävistä huolehtiakseen EKP kerää kansallisten keskuspankkien avustuksella tarvittavat tilastotiedot joko toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta tai suoraan taloudellisilta toimijoilta. Tätä varten se toimii yhteistyössä yhteisön toimielinten ja laitosten kanssa sekä jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

5.2. Kansalliset keskuspankit hoitavat, siinä määrin kuin mahdollista, 5.1. artiklassa kuvattuja tehtäviä.

5.3. EKP:n tehtävänä on tarvittaessa edistää tilastotieto-

jen keräämistä, laatimista ja jakamista koskevien sääntöjen ja niiden käytäntöjen yhdenmukaistamista sen toimivaltaan kuuluvilla aloilla.

5.4. Neuvosto vahvistaa 42 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen, ketkä luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt ovat velvollisia antamaan tietoja, luottamuksellisuutta koskevat määräykset sekä täytäntöönpanoa ja seuraamuksia koskevat aiheelliset määräykset.

6 artikla. *Kansainvälinen yhteistyö*

6.1. EKP päättää, miten EKPJ on edustettuna EKPJ:lle uskottuja tehtäviä koskevassa kansainvälisessä yhteistyössä.

6.2. EKP ja sen suostumuksella myös kansalliset keskuspankit voivat osallistua kansainvälisten rahalaitosten toimintaan.

6.3. Mitä 6.1 ja 6.2 artiklassa määrätään, ei rajoita tämän sopimuksen 111 artiklan 4 kohdan soveltamista.

III LUKU

EKPJ:N ORGANISAATIO

7 artikla. *Riippumattomuus*

Tämän sopimuksen 108 artiklan mukaisesti EKP tai kansallinen keskuspankki taikka EKP:n tai kansallisen keskuspankin päätöksentekuelimen jäsen ei käyttäessään tällä sopimuksella ja tällä perussäännöllä annettuja valtuuksiaan ja suorittaessaan niillä annettuja tehtäviään ja velvollisuuksiaan pyydä eikä ota ohjeita yhteisön toimitelmiltä tai laitoksilta, jäsenvaltioiden hallituksilta eikä miltään muultakaan taholta. Yhteisön toimitelmit ja laitokset sekä jäsenvaltioiden hallitukset sitoutuvat kunnioittamaan tätä periaatetta ja pidättymään yrityksistä vaikuttaa EKP:n tai kansallisten keskuspankkien päätöksentekuelinten jäseniin heidän suorittaessaan tehtäviään.

8 artikla. *Yleinen periaate*

EKPJ:ää johtavat EKP:n päätöksentekuelimet.

9 artikla. *Euroopan keskuspankki*

9.1. EKP:lla, joka tämän sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan mukaisesti on oikeushenkilö, on kaikissa jäsenvaltioissa laajin kansallisen lainsäädännön mukaan oikeushenkilöllä oleva oikeuskelpoisuus; EKP voi erityisesti hankkia ja luovuttaa irtainta ja kiinteää omaisuutta sekä esiintyä kantajana ja vas-

taajana oikeudenkäynneissä.

9.2. EKP huolehtii, että EKPJ:lle tämän sopimuksen 105 artiklan 2, 3 ja 5 kohdan nojalla uskotut tehtävät suoritetaan joko osana sen omaa toimintaa tämän perussäännön mukaisesti tai että kansalliset keskuspankit suorittavat ne 12.1 ja 14 artiklan mukaisesti.

9.3. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti EKP:n päätöksentekoelimet ovat EKP:n neuvosto ja johtokunta.

10 artikla. EKP:n neuvosto

10.1. Tämän sopimuksen 112 artiklan 1 kohdan mukaisesti EKP:n neuvoston muodostavat EKP:n johtokunnan jäsenet sekä kansallisten keskuspankkien pääjohtajat.

10.2. Jollei 10.3 artiklasta muuta johdu, äänioikeus on ainoastaan henkilökohtaisesti läsnä olevilla EKP:n neuvoston jäsenillä. Poiketen tästä säännöstä 12.3 artiklassa tarkoitetussa työjärjestyksessä voidaan määrätä, että EKP:n neuvoston jäsen voi äänestää teleneuvottelussa. Työjärjestyksessä voidaan myös määrätä, että EKP:n neuvoston jäsen, joka on pidemmän aikaa estynyt äänestämästä, voi nimetä varajäsenen EKP:n neuvoston jäseneksi.

Jollei 10.3 ja 11.3 artiklasta muuta johdu, kullakin EKP:n neuvoston jäsenellä on yksi ääni. Jollei tässä perussäännössä toisin määrätä, EKP:n neuvoston päätökset tehdään yksinkertaisella enemmistöllä. Äänen mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee.

EKP:n neuvosto on päätösvaltainen, kun kaksi kolmasosaa sen jäsenistä on läsnä. Jos EKP:n neuvosto ei ole päätösvaltainen, puheenjohtaja voi kutsua koolle ylimääräisen kokouksen, jossa vähimmäisjäsenmäärä ei ole päätösvaltaisuuden edellytyksenä.

10.3. Kaikkien 28, 29, 30, 32, 33 ja 51 artiklan nojalla tehtävien päätösten edellytyksenä olevat EKP:n neuvoston jäsenten äänet painotetaan sen mukaan, miten suuri osuus kansallisella keskuspankilla on EKP:n merkitystä pääomasta. Johtokunnan jäsenten äänet painotetaan nolaksi. Määräenemmistöä edellyttävä päätös tehdään, jos sen puolesta annetut äänet edustavat vähintään kahta kolmasosaa EKP:n merkitystä pääomasta ja vähintään puolta osakkaista. Jos kansallisen keskuspankin pääjohtaja on estynyt osallistumasta kokoukseen, hän voi nimetä varajäsenen käyttämään painotettua ääntään.

10.4. Kokoukset ovat luottamuksellisia. EKP:n neuvosto voi päättää julkistaa, mihin se on käsittelyssään päätenyt.

10.5. EKP:n neuvosto kokoontuu vähintään kymmenen kertaa vuodessa.

11 artikla. Johtokunta

11.1. Tämän sopimuksen 112 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti johtokunnan muodostavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä.

Jäsenet hoitavat tehtävänsä päätoimisesti. Jäsen ei saa harjoittaa muuta palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa, ellei EKP:n neuvosto ole poikkeuksellisesti myöntänyt hänelle tähän lupaa.

11.2. Tämän sopimuksen 112 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti johtokunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muut jäsenet nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla neuvoston suosituksesta tekemällä yhteisellä sopimuksella henkilöistä, joilla on arvostettu asema ja ammattikokemus rahatalouden tai pankkitoiminnan alalla; neuvosto antaa suosituksensa Euroopan parlamenttia ja EKP:n neuvostoa kuultuaan.

Heidän toimikautensa on kahdeksan vuotta, eikä heitä voida nimittää uudeksi toimikaudeksi.

Johtokunnan jäsenenä voi olla vain jäsenvaltion kansalainen.

11.3. Johtokunnan jäsenten palvelussuhteen ehdoista ja erityisesti heidän palkastaan, eläkkeestään ja muista sosiaaliturvaetuksistaan sovitaan EKP:n kanssa tehtävässä sopimuksessa, ja ne vahvistaa EKP:n neuvosto kolmesta EKP:n neuvoston ja kolmesta neuvoston nimeämästä jäsenestä koostuvan komitean ehdotuksesta. Johtokunnan jäsenillä ei ole äänioikeutta tässä kohdassa tarkoitetuissa kysymyksissä.

11.4. Jos johtokunnan jäsen ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai hän on syyllistynyt vakavaan rikkomukseen, yhteisön tuomioistuin voi EKP:n neuvoston tai johtokunnan pyynnöstä päättää, että hänet erotetaan.

11.5. Jokaisella läsnä olevalla johtokunnan jäsenellä on äänioikeus ja tätä varten yksi ääni. Jollei toisin määrätä, johtokunta tekee päätöksensä yksinkertaisella enemmistöllä annetuista äänistä. Jos äännet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee. Äänestystä koskevat yksityiskohtaiset säännöt täsmennetään 12.3 artiklassa tarkoitetussa työjärjestyksessä.

11.6. Johtokunta vastaa EKP:n juoksevien tehtävien hoitamisesta.

11.7. Johtokunnan vapautuneet paikat täytetään nimittämällä uusi jäsen 11.2 artiklan mukaisesti.

12 artikla. Päätöksentekovelvollisuudet

12.1. EKP:n neuvosto antaa suuntaviivat ja tekee tarvitta-

vat päätökset EKPJ:lle tässä sopimuksessa ja tässä perussäännössä uskottujen tehtävien suorittamiseksi. EKP:n neuvosto määrittelee yhteisön rahapolitiikan, mukaan luettuina tarvittaessa päätökset, jotka koskevat rahapolitiikan välitavoitteita, virallisia korkoja ja varantojen hankkimista EKPJ:ssä, sekä antaa tarvittavat suuntaviivat niiden täytäntöön panemiseksi.

Johtokunta toteuttaa rahapolitiikkaa EKP:n neuvoston antamien suuntaviivojen ja päätösten mukaisesti. Tässä yhteydessä johtokunta antaa tarvittavat ohjeet kansallisille keskuspankeille. Lisäksi EKP:n neuvoston päätöksellä voidaan johtokunnalle siirtää toimivaltaa tietyissä kysymyksissä.

Siltä osin kuin se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, EKP käyttää kansallisia keskuspankkeja sellaisten toimien suorittamiseen, jotka kuuluvat EKPJ:n tehtäviin, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan soveltamista.

12.2. Johtokunta vastaa EKP:n neuvoston kokousten valmistelusta.

12.3. EKP:n neuvosto hyväksyy työjärjestyksensä, jossa määritetään EKP:n sisäinen organisaatio ja sen päätöksentekelimet.

12.4. EKP:n neuvosto huolehtii 4 artiklassa tarkoitettujen neuvoa-antavien tehtävien hoitamisesta.

12.5. EKP:n neuvosto tekee 6 artiklassa tarkoitettut päätökset.

13 artikla. Puheenjohtaja

13.1. Puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja johtaa puhetta EKP:n neuvostossa ja johtokunnassa.

13.2. Puheenjohtaja tai hänen tätä varten nimeämänsä henkilö edustaa EKP:a ulospäin, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 39 artiklan soveltamista.

14 artikla. Kansalliset keskuspankit

14.1. Tämän sopimuksen 109 artiklan mukaisesti jokainen jäsenvaltio huolehtii siitä, että viimeistään päivänä, jona EKPJ perustetaan, sen kansallinen lainsäädäntö, sen kansallisen keskuspankin perussääntö mukaan luettuna, on sopusoinnussa tämän sopimuksen ja tämän perussäännön kanssa.

14.2. Kansallisten keskuspankkien perussäännöissä on erityisesti määrättävä, että keskuspankin pääjohtajan toimikausi on vähintään viisi vuotta.

Pääjohtaja voidaan erottaa tehtävästään ainoastaan, jos hän ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai jos hän on syyllistynyt vakavaan rikkomuk-

seen. Pääjohtaja, jota asia koskee, tai EKP:n neuvosto voi saattaa tämän päätöksen yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi sillä perusteella, että tätä sopimusta tai sen soveltamista koskevaa oikeussääntöä on rikottu. Tämä kanne on pantava viireille kahden kuukauden kuluessa päätöksen julkaisemisesta tai siitä, kun se on annettu kantajalle tiedoksi, taikka jollei päätöstä ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon.

14.3. Kansalliset keskuspankit ovat erottamaton osa EKPJ:ää ja toimivat EKP:n suuntaviivojen ja ohjeiden mukaisesti. EKP:n neuvosto toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että EKP:n suuntaviivoja ja ohjeita noudatetaan, ja se voi vaatia, että sille toimitetaan kaikki tarvittavat tiedot.

14.4. Kansalliset keskuspankit voivat suorittaa myös muita tehtäviä kuin niitä, joista määrätään tässä perussäännössä, jollei EKP:n neuvosto kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä päättä, että nämä tehtävät ovat ristiriidassa EKPJ:n tavoitteiden ja tehtävien kanssa. Kansalliset keskuspankit suorittavat nämä tehtävät omalla vastuullaan ja omaan lukuunsa, eikä niitä pidetä osana EKPJ:n tehtäviä.

15 artikla. Velvollisuus laatia kertomuksia

15.1. EKP laatii ja julkaisee kertomuksia EKPJ:n toiminnasta vähintään neljännesvuosittain.

15.2. EKPJ:n konsolidoitu tase julkistetaan viikoittain.

15.3. Tämän sopimuksen 113 artiklan 3 kohdan mukaisesti EKP esittää vuosittain Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle sekä Eurooppa-neuvostolle kertomuksen EKPJ:n toiminnasta sekä edellisen ja kuluvan vuoden rahapolitiikasta.

15.4. Tässä artiklassa tarkoitetut kertomukset ja tiedot toimitetaan kaikkien asiasta kiinnostuneiden käyttöön veloituksetta.

16 artikla. Setelit

Tämän sopimuksen 106 artiklan 1 kohdan mukaisesti EKP:n neuvostolla on yksinoikeus antaa lupa setelien liikkeeseen laskemiseen yhteisössä. EKP ja kansalliset keskuspankit voivat laskea liikkeeseen seteleitä. Ainoastaan EKP:n kansallisten keskuspankkien liikkeeseen laskemat setelit ovat laillisina maksuvälineinä kelpaavia seteleitä yhteisössä.

EKP noudattaa, siinä määrin kuin mahdollista, olemassa olevia seteleiden liikkeeseen laskemista ja ulkoasua koskevia käytäntöjä.

IV LUKU

EKPJ:N RAHAPOLIITTISET TEHTÄVÄT JA TOIMET

17 artikla. *EKP:ssa ja kansallisissa keskuspankeissa olevat tilit*

Toimiensa toteuttamiseksi EKP ja kansalliset keskuspankit voivat avata tilejä luottolaitoksille, julkisyhteisöille ja muille markkinaosapuolille ja hyväksyä vakuudeksi omaisuutta, mukaan luettuina arvo-osuusmuodossa olevat arvopaperit.

18 artikla. *Avomarkkina- ja luottotoimet*

18.1. EKPJ:n tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen tehtävien hoitamiseksi EKP ja kansalliset keskuspankit voivat

– toimia rahoitusmarkkinoilla joko ostamalla ja myymällä suoraan (avista-kauppana tai termiinikauppana) tai takaisinostosopimuksella taikka antamalla tai ottamalla lainaksi yhteisön tai kolmansien valtioiden valuuttojen määräisiä saatavia ja siirtokelpoisia arvopapereita sekä jalometalleja;

– tehdä luottotoimia luottolaitosten ja muiden markkinaosapuolten kanssa; luottoa annettaessa vakuuksien on oltava riittävät.

18.2. EKP määrittelee omien avomarkkina- ja luottotoimiensa sekä kansallisten keskuspankkien avomarkkina- ja luottotoimien yleiset periaatteet, mukaan luettuina sellaisista edellytyksistä tiedottamisen periaatteet, joiden vallitessa ne ovat valmiita toteuttamaan kyseisiä toimia.

19 artikla. *Vähimmäisvarannot*

19.1. Jollei 2 artiklasta muuta johdu, EKP voi rahapolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi vaatia jäsenvaltioihin sijoitautuneita luottolaitoksia pitämään vähimmäisvarantoa EKP:ssa ja kansallisissa keskuspankeissa. EKP:n neuvosto voi vahvistaa vaadittujen vähimmäisvarantojen laskentaperustetta ja määräytymistä koskevat säännöt. Jollei näitä noudateta, EKP:lla on oikeus periä sakkokorko ja määrätä muita vaikutukseltaan vastaavia seuraamuksia.

19.2. Tämän artiklan soveltamiseksi neuvosto määrittelee 42 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti perustan vähimmäisvarannolle ja suurimman sallitun varannon ja sen perustan välisen suhteen sekä aiheelliset seuraamukset määräysten noudattamatta jättämisestä.

20 artikla. *Muut rahapolitiikan ohjauskeinot*

EKP:n neuvosto voi päättää kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä muiden sellaisten rahapolitiikan ohjausmenetelmien käyttämisestä, joita se 2 artikla huomioon ot-

taen pitää aiheellisina.

Jos näistä menetelmistä aiheutuu velvoitteita kolmansille, neuvosto määrittelee niiden soveltamisalan 42 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

21 artikla. Toimet julkisyhteisöjen kanssa

21.1. Tämän sopimuksen 101 artiklan mukaisesti tilinyhtymisoikeudet ja muut sellaiset luottojärjestelyt EKP:ssa tai jäsenvaltioiden keskuspankeissa yhteisön toimielinten tai laitosten, jäsenvaltioiden keskushallintojen, alueellisten, paikallisten tai muiden viranomaisten, muiden julkisoikeudellisten laitosten tai julkisten yritysten hyväksi ovat kiellettyjä samoin kuin se, että EKP tai kansalliset keskuspankit hankkivat suoraan niiltä velkasitoumuksia.

21.2. EKP ja kansalliset keskuspankit voivat toimia 21.1 artiklassa tarkoitettujen toimielinten, laitosten ja yhteisöjen verojen ja maksujen välittäjinä.

21.3. Tätä artiklaa ei sovelleta julkisessa omistuksessa oleviin luottolaitoksiin, vaan keskuspankkirahoitusta myöntäessään kansalliset keskuspankit ja EKP kohtelevat niitä samalla tavoin kuin yksityisessä omistuksessa olevia luottolaitoksia.

22 artikla. Selvitys- ja maksujärjestelmät

EKP ja kansalliset keskuspankit voivat tarjota järjestelyjä ja EKP voi antaa asetuksia selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamiseksi yhteisössä ja kolmansien maiden kanssa.

23 artikla. Yhteisön ulkopuoliset toimet

EKP ja kansalliset keskuspankit voivat

- luoda suhteet kolmansien maiden keskuspankkeihin ja rahoituslaitoksiin sekä tarvittaessa kansainvälisiin järjestöihin;

- ostaa ja myydä avista- tai termiinikaupalla kaikenlaisia valuuttasaamisia ja jalometalleja; ilmaisulla ”valuuttasaamiset” tarkoitetaan arvopapereita ja kaikkia muita saatavia minkä tahansa maan valuutan tai laskentayksikön määräisinä riippumatta siitä, missä muodossa ne ovat;

- pitää hallussaan ja hoitaa tässä artiklassa tarkoitettuja varoja;

- suorittaa kaikenlaisia pankkitoimia kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, mukaan luettuina antoja ottolainaus.

24 artikla. *Muut toimet*

Tehtävistään johtuvien toimien lisäksi EKP ja kansalliset keskuspankit voivat suorittaa hallintoaan tai henkilöstöään palvelevia toimia.

V LUKU

TOIMINNAN VAKAUDEN VALVONTA

25 artikla. *Toiminnan vakauden valvonta*

25.1. EKP voi antaa lausuntoja neuvostolle, komissiolle ja jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, ja nämä voivat kuulla sitä yhteisön sellaisen lainsäädännön soveltamisalasta ja soveltamisesta, joka koskee luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaa ja rahoitusjärjestelmän vakautta.

25.2. Tämän sopimuksen 105 artiklan 6 kohdan nojalla tehtyjen neuvoston päätösten mukaisesti EKP voi suorittaa erityistehtäviä, jotka koskevat luottolaitosten sekä muiden rahoituslaitosten kuin vakuutusyritysten toiminnan vakauden valvontaan liittyvää politiikkaa.

VI LUKU

EKPJ:N TALOUTTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

26 artikla. *Tilinpito*

26.1. EKP:n ja kansallisten keskuspankkien tilikausi alkaa ensimmäisenä päivänä tammikuuta ja päättyy viimeisenä päivänä joulukuuta.

26.2. EKP:n tilinpäätöksen laatii johtokunta EKP:n neuvoston määrittämien periaatteiden mukaisesti. EKP:n neuvosto hyväksyy tilinpäätöksen, ja sen jälkeen se julkistetaan.

26.3. Analysoimiseen ja johtamiseen liittyviä tarpeita varten johtokunta laatii EKPJ:n konsolidoidun taseen, johon sisältyvät EKPJ:ään kuuluvat kansallisten keskuspankkien saamiset ja velat.

26.4. Tämän artiklan soveltamiseksi EKP:n neuvosto vahvistaa tarvittavat säännöt kansallisten keskuspankkien kirjanpidon ja niiden toimintaa koskevien tietojen standardoimiseksi.

27 artikla. *Tilintarkastus*

27.1. EKP:n kansallisten keskuspankkien tilit tarkastavat tehtävään nimetyt EKP:n neuvoston suosittamat ja neuvoston hyväksymät riippumattomat ulkopuoliset tilintarkastajat.

Tilintarkastajilla on täydet valtuudet tarkastaa EKP:n ja kansallisten keskuspankkien koko kirjanpito ja kaikki tilit sekä saada kaikki tiedot niiden toimista.

27.2. Tämän sopimuksen 248 artiklan määräykset koskevat ainoastaan EKP:n hallinnon tehokkuuden arviointia.

28 artikla. *EKP:n oma pääoma*

28.1. EKP:n oma pääoma on EKP:n aloittaessa toimintansa 5 miljardia ecua. EKP:n neuvosto voi korottaa pääomaa päätöksellä, joka tehdään 10.3 artiklassa tarkoitettulla määränemmistöllä niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 42 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

28.2. Ainoastaan kansalliset keskuspankit voivat merkitä ja pitää hallussaan EKP:n pääomaa. Pääoma merkitään 29 artiklan mukaisesti määritetyn jakoperusteen mukaisesti.

28.3. EKP:n neuvosto vahvistaa 10.3 artiklassa määrätyllä määränemmistöllä maksettavan pääoman määrän ja maksettavan.

28.4. Jollei 28.5 artiklasta muuta johdu, kansallisten keskuspankkien osuuksia EKP:n merkitystä pääomasta ei voida luovuttaa, antaa vakuudeksi tai ulosmitata.

28.5. Jos 29 artiklassa tarkoitettua jakoperustetta muutetaan, kansalliset keskuspankit suorittavat keskinäisiä pääoman osuuksien siirtoja siinä määrin kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että osuuksien jakauma vastaa uutta jakoperustetta. EKP:n neuvosto vahvistaa näitä siirtoja koskevat yksityiskohdalliset säännöt.

29 artikla. *Pääoman merkitsemisen jakoperuste*

29.1. Kun EKP ja EKPJ on perustettu tämän sopimuksen 123 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti, EKP:n pääoman merkitsemisen jakoperuste määritetään. Tässä jakoperusteessa jokaiselle kansalliselle keskuspankille annetaan painoarvo, joka on seuraavien tekijöiden summa:

– 50 prosenttia kyseisen jäsenvaltion osuudesta yhteisön väkiluvusta viimeistä edellisenä vuonna ennen EKPJ:n perustamista;

– 50 prosenttia kyseisen jäsenvaltion osuudesta yhteisön markkinahintaisesta bruttokansantuotteesta, sellaisena kuin se on ollut viitenä viimeksi kuluneena toiseksi viimeistä vuotta ennen EKPJ:n perustamista edeltävänä vuotena.

Prosenttiosuudet pyöristetään ylöspäin lähimpään 0,05 prosenttiyksikön kerrannaiseen.

29.2. Komissio laatii tämän artiklan soveltamiseksi tarvittavat tilastotiedot neuvoston 42 artiklassa määrätyn menette-

lyn mukaisesti vahvistamien sääntöjen mukaisesti.

29.3. Kansallisille keskuspankeille osoitetut painoarvot tarkistetaan joka viides vuosi EKPJ:n perustamisen jälkeen 29.1 artiklan määräyksiä vastaavasti. Tarkistettu jakoperuste tulee voimaan seuraavan vuoden ensimmäisenä päivänä.

29.4. EKP:n neuvosto toteuttaa kaikki muut tarvittavat toimenpiteet tämän artiklan soveltamiseksi.

30 artikla. *Valuuttavarantosaamisten siirto EKP:lle*

30.1. Kansalliset keskuspankit siirtävät EKP:lle 50 miljardia ecua vastaavaan määrään asti muita valuuttavarantosaamisia kuin jäsenvaltioiden valuuttoja, ecuja, Kansainvälisen valuuttarahaston varanto-osuuksia ja erityisiä nosto-oikeuksia, sanotun kuitenkin rajoittamatta 28 artiklan soveltamista. EKP:n neuvosto päättää, kuinka suuri osuus EKP:lle siirretään sen perustamisen jälkeen ja kuinka suuri määrä sille siirretään myöhemmin. EKP:lla on täysi oikeus pitää hallussaan ja hoitaa sille siirrettyjä valuuttavarantosaamisia ja käyttää niitä tässä perussäännössä vahvistettuihin tarkoituksiin.

30.2. Jokaisen keskuspankin osuus vahvistetaan suhteessa sen osuuteen EKP:n merkitystä pääomasta.

30.3. EKP hyvittää jokaista kansallista keskuspankkia saatavalla, joka vastaa sen osuutta. EKP:n neuvosto määrittää saatavan valuuttalajin ja sille maksettavan tuoton.

30.4. EKP voi 30.2 artiklan mukaisesti vaatia 30.1 artiklassa vahvistetun määrän ylittäviä valuuttavarantosaamisia niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 42 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

30.5. EKP voi pitää hallussaan ja hoitaa Kansainvälisen valuuttarahaston varanto-osuuksia ja erityisiä nosto-oikeuksia ja huolehtia näiden varojen yhdistämisestä.

30.6. EKP:n neuvosto toteuttaa kaikki muut tämän artiklan soveltamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

31 artikla. *Kansallisten keskuspankkien hallussa olevat valuuttavarantosaamiset*

31.1. Kansalliset keskuspankit saavat suorittaa toimia kansainvälisiin järjestöihin kohdistuvien velvoitteidensa täyttämiseksi 23 artiklan mukaisesti.

31.2. EKP:n lupa tarvitaan kaikkiin muihin sellaisiin valuuttasaamisiin liittyviin toimiin, jotka jäävät jäljelle kansallisiin keskuspankkeihin 30 artiklassa tarkoitettujen siirtojen jälkeen sekä jäsenvaltioiden valuuttamääräisin käyttövaroin toteuttamiin toimiin, jos ne ylittävät tietyn, 31.3 artiklan mukaisesti vahvistettavan määrän, sen varmistamiseksi, että ne ovat

yhdenmukaisia yhteisön valuutta- ja rahapolitiikan kanssa.

31.3. EKP:n neuvosto antaa suuntaviivat näiden toimien helpottamiseksi.

32 artikla. *Kansallisten keskuspankkien rahoitustulon jakaminen*

32.1. Kansalliselle keskuspankille EKPJ:n rahapoliittisten tehtävien hoidon yhteydessä kertyvä tulo, jäljempänä ”rahoitustulo”, jaetaan kunkin tilikauden lopussa tämän artiklan mukaisesti.

32.2. Jollei 32.3 artiklasta muuta johdu, kunkin kansallisen keskuspankin rahoitustulo vastaa sitä vuotuista tuloa, joka sille kertyy niistä saamisista, jotka vastaavat liikkeeseen laskettuja seteleitä ja luottolaitosten tekemistä talletuksista johtuvia sitoumuksia. Kansalliset keskuspankit yksilöivät nämä varat EKP:n neuvoston vahvistamien suuntaviivojen mukaisesti.

32.3. Jos EKP:n neuvosto kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen katsoo, että kansallisten keskuspankkien taseiden rakenteen vuoksi ei voida soveltaa 32.2 artiklaa, se voi päättää määränemmistöllä, että 32.2 artiklasta poiketen rahoitustulo lasketaan enintään viiden vuoden ajan toisen menetelmän mukaisesti.

32.4. Kunkin kansallisen keskuspankin rahoitustulosta vähennetään määrä, joka vastaa kyseisen keskuspankin luottolaitosten 19 artiklan mukaisesti tekemille talletuksille maksumaa korkoa.

EKP:n neuvosto voi päättää, että kansallisille keskuspankeille korvataan setelien liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kulut tai, poikkeuksellisissa olosuhteissa, EKPJ:n lukuun toteutetuista rahapoliittisista toimista aiheutuneet erityiset tappiot. EKP:n neuvosto päättää, missä muodossa korvaus on asianmukaista antaa; nämä määrät voidaan vähentää kansallisista keskuspankeista saatavasta rahoitustulosta.

32.5. Kansallisten keskuspankkien rahoitustulon summa jaetaan niiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta, jollei EKP:n neuvoston 33.2 artiklan mukaisesti tekemistä päätöksistä muuta johdu.

32.6. EKP hoitaa rahoitustulon jakauman loppusummien selvityksen ja siihen liittyvät maksut EKP:n neuvoston vahvistamien suuntaviivojen mukaisesti.

32.7. EKP:n neuvosto toteuttaa kaikki muut tämän artiklan soveltamisen edellyttämät toimenpiteet.

33 artikla. *EKP:n nettovoittojen ja -tappioiden jakaminen*

33.1. EKP:n nettovoitto siirretään seuraavalla tavalla:

a) EKP:n neuvoston vahvistama määrä, joka saa olla enintään 20 prosenttia nettovoitosta, siirretään yleisrahastoon enintään 100 prosenttia pääomasta vastaavaan määrään;

b) jäljelle jäävä nettovoitto jaetaan EKP:n osakkaiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin.

33.2. Jos EKP:n tulos on tappiollinen, tappio katetaan EKP:n yleisrahastosta ja tarvittaessa 32.5 artiklan mukaisesti EKP:n neuvoston päätöksellä kyseisen tilikauden rahoitustulolla suhteessa kansallisille keskuspankeille kohdennettuun määrään ja enintään tähän määrään asti.

VII LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

34 artikla. Oikeudelliset säädökset

34.1. Tämän sopimuksen 110 artiklan mukaisesti EKP – antaa asetuksia siinä laajuudessa kuin se on tarpeen EKPJ:n perussäännön 3.1 artiklan ensimmäisessä luettelma-kohdassa taikka 19.1, 22 tai 25.2 artiklassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi sekä tapauksissa, joista säädetään 42 artiklassa tarkoitetuissa neuvoston säädöksissä;

– tekee päätökset, jotka ovat tarpeen EKPJ:lle tällä sopimuksella sekä EKPJ:n perussäännöllä uskottujen tehtävien suorittamiseksi;

– antaa suosituksia ja lausuntoja.

34.2. Asetus pätee yleisesti. Se on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Suosituksset ja lausunnot eivät ole sitovia.

Päätös velvoittaa kaikilta osiltaan niitä, joille se on osoitettu.

Mitä tämän sopimuksen 253, 254 ja 256 artiklassa määrätään, sovelletaan EKP:n antamiin asetuksiin ja sen tekemiin päätöksiin.

EKP voi päättää julkistaa päätöksensä, suosituksensa ja lausuntonsa.

34.3. Niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 42 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen, EKP voi määrätä yrityksille sakkoja tai uhkasakkoja, jollei sen antamia asetuksia tai tekemiä päätöksiä noudateta.

35 artikla. Tuomioistuinvalvonta ja siihen liittyvät kysymykset

35.1. Yhteisön tuomioistuin voi käsitellä tai tulkita EKP:n toimenpiteitä tai laiminlyöntejä tässä sopimuksessa määrättyissä

tapauksissa ja siinä määrätyn edellytyksin. EKP voi nostaa kanteen tässä sopimuksessa määrättyissä tapauksissa ja siinä määrätyn edellytyksin.

35.2. Yhtäältä EKP:n ja toisaalta sen velkojien, velallisten tai muiden henkilöiden väliset riidat ratkaistaan toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa, jollei toimivaltaa ole uskottu yhteisön tuomioistuimelle.

35.3. EKP:n vastuu määräytyy tämän sopimuksen 288 artiklan mukaisesti. Kansallisten keskuspankkien vastuu määräytyy kulloinkin kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

35.4. Yhteisön tuomioistuimella on toimivalta ratkaista asia EKP:n tekemässä tai sen puolesta tehdyssä julkis- tai yksityisoikeudellisessa sopimuksessa olevan välityslausekkeen nojalla.

35.5. EKP:n päätöksen asian saattamisesta yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi tekee EKP:n neuvosto.

35.6. Yhteisön tuomioistuimella on toimivalta ratkaista riidat, jotka koskevat kansalliselle keskuspankille perussäännössä määrättyjen velvollisuuksien täyttämistä. Jos EKP katsoo, että kansallinen keskuspankki on laiminlyönyt sille tässä perussäännössä määrätyn velvollisuuden, se antaa asiasta lausunnon perusteluineen varattuaan keskuspankille, jota asia koskee, tilaisuuden esittää huomautuksensa. Jos kansallinen keskuspankki, jota asia koskee, ei noudata lausuntoa EKP:n asettamassa määräajassa, EKP voi saattaa asian yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi.

36 artikla. Henkilöstö

36.1. EKP:n neuvosto vahvistaa johtokunnan ehdotuksesta EKP:n henkilöstöä koskevat palvelussuhteen ehdot.

36.2. Yhteisön tuomioistuimella on toimivalta ratkaista EKP:n ja sen henkilöstön väliset riidat palvelussuhteen ehdoissa määrätyn rajoituksen ja edellytyksin.

37 artikla. Kotipaikka

EKP:n kotipaikasta päätetään vuoden 1992 loppuun mennessä jäsenvaltioiden hallitusten valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla tekemällä yhteisellä sopimuksella.

38 artikla. Salassapitovelvollisuus

38.1. EKP:n tai kansallisen keskuspankin päätöksentekolimen jäsen tai sen henkilöstöön kuuluva ei saa, tehtävänsä päätyttyään, ilmaista salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja.

38.2. Henkilöt, joilla on käytettävissään yhteisön lainsäädännön mukaan salassa pidettäviä tietoja, ovat tämän lainsäädännön alaisia.

39 artikla. *Nimenkirjoittajat*

EKP:a suhteessa kolmansiin oikeudellisesti velvoittavat sitoumukset tekee johtokunnan puheenjohtaja tai kaksi johtokunnan jäsentä taikka EKP:n henkilöstöön kuuluvat kaksi jäsentä, jotka puheenjohtaja on asianmukaisesti valtuuttanut EKP:n nimen kirjoittamiseen.

40 artikla. *Erioikeudet ja vapaudet*

EKP:lla on jäsenvaltioiden alueella tehtäviensä suorittamisen edellyttämät erioikeudet ja vapaudet Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehtyyn sopimukseen liitettyssä Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa määritellyin edellytyksin.

VIII LUKU

PERUSSÄÄNNÖN TARKISTAMINEN JA TÄYDENTÄVÄ LAINSÄÄDÄNTÖ

41 artikla. *Yksinkertaistettu tarkistusmenettely*

41.1. Tämän sopimuksen 107 artiklan 5 kohdan mukaisesti neuvosto voi tarkistaa tämän perussäännön 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4 ja 32.6 artiklaa, 33.1 artiklan a alakohtaa sekä 36 artiklaa joko määräenemmistöllä EKP:n suosituksesta ja komissiota kuultuaan taikka yksimielisesti komission ehdotuksesta ja EKP:a kuultuaan. Kummassakin tapauksessa tarvitaan Euroopan parlamentin puoltava lausunto.

41.2. EKP:n tämän artiklan nojalla antama suositus edellyttää EKP:n neuvoston yksimielistä päätöstä.

42 artikla. *Täydentävä lainsäädäntö*

Tämän sopimuksen 107 artiklan 6 kohdan mukaisesti välittömästi sen jälkeen, kun on tehty päätös kolmannen vaiheen alkamispäivästä, neuvosto antaa määräenemmistöllä, joko komission ehdotuksesta sekä Euroopan parlamenttia ja EKP:a kuultuaan taikka EKP:n suosituksesta sekä Euroopan parlamenttia ja komissiota kuultuaan, tämän perussäännön 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 ja 34.3 artiklassa tarkoitettut säännökset.

IX LUKU
SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET JA
MUUT EKPJ:ÄÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

43 artikla. *Yleiset määräykset*

43.1. Tämän sopimuksen 122 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu poikkeuksesta seuraa, että seuraavissa tämän perussäännön artikloissa ei anneta mitään oikeuksia eikä aseteta mitään velvollisuuksia sille jäsenvaltiolle, jota asia koskee: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 ja 52.

43.2. Jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, joita koskee tämän sopimuksen 122 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu poikkeus, säilyttävät toimivaltansa rahapolitiikan alalla kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

43.3. Tämän perussäännön 3, 11.2, 19, 34.2 ja 50 artiklassa ”jäsenvaltioilla” tarkoitetaan tämän sopimuksen 122 artiklan 4 kohdan mukaisesti jäsenvaltioita, joita ei koske poikkeus.

43.4. Tämän perussäännön 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2, ja 52 artiklassa ”kansallisilla keskuspankeilla” tarkoitetaan niiden jäsenvaltioiden keskuspankkeja, joita ei koske poikkeus.

43.5. Edellä 10.3 ja 33.1 artiklassa ”osakkailla” tarkoitetaan jäsenvaltioiden keskuspankkeja, joita ei koske poikkeus.

43.6. Edellä 10.3 ja 30.2 artiklassa ”merkityllä pääomalla” tarkoitetaan sellaisten jäsenvaltioiden keskuspankkien osuutta EKP:n merkitystä pääomasta, joita ei koske poikkeus.

44 artikla. *EKP:n siirtymävaiheen tehtävät*

EKP huolehtii niistä ERI:n tehtävistä, jotka yhtä tai useampaa jäsenvaltiota koskevan poikkeuksen vuoksi on hoidettava vielä kolmannen vaiheen aikana.

EKP antaa ohjeita tämän sopimuksen 122 artiklassa tarkoitettujen poikkeusten kumoamisen valmistelussa.

45 artikla. *EKP:n yleisneuvosto*

45.1. EKP:n kolmanneksi päätöksentekokoelimeksi muodostetaan yleisneuvosto, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan soveltamista.

45.2. Yleisneuvoston muodostavat EKP:n puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kansallisten keskuspankkien pääjohtajat. Muut johtokunnan jäsenet voivat osallistua yleisneuvoston kokouksiin ilman äänioikeutta.

45.3. Tämän perussäännön 47 artiklassa on täydellinen luettelo yleisneuvoston tehtävistä.

46 artikla. *Yleisneuvoston työjärjestys*

46.1. EKP:n puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja johtaa EKP:n yleisneuvostoa.

46.2. Neuvoston puheenjohtaja ja yksi komission jäsen voivat osallistua yleisneuvoston kokouksiin ilman äänioikeutta.

46.3. Puheenjohtaja valmistelee yleisneuvoston kokoukset.

46.4. Poiketen siitä, mitä 12.3 artiklassa määrätään, yleisneuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

46.5. EKP huolehtii yleisneuvoston sihteeristötehtävistä.

47 artikla. *Yleisneuvoston tehtävät*

47.1. Yleisneuvosto

- suorittaa 44 artiklassa tarkoitetut tehtävät;
- myötävaikuttaa 4 ja 25.1 artiklassa tarkoitettuun neuvonantavaan toimintaan.

47.2. Yleisneuvosto myötävaikuttaa

- 5 artiklassa tarkoitettujen tilastotietojen keräämiseen;
- 15 artiklassa tarkoitettujen EKP:n toimintakertomusten laatimiseen;
- 26 artiklan soveltamisessa tarvittavien 26.4 artiklassa tarkoitettujen sääntöjen laatimiseen;
- 29.4 artiklassa tarkoitettujen kaikkien muiden toimenpiteiden toteuttamiseen, jotka ovat tarpeen 29 artiklan soveltamiseksi;
- 36 artiklassa tarkoitettujen EKP:n henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen määrittelyyn.

47.3. Yleisneuvosto myötävaikuttaa siihen valmistelutyöhön, joka on tarpeen, jotta niiden jäsenvaltioiden valuuttojen vaihtokurssit, joita koskee poikkeus, voidaan tämän sopimuksen 123 artiklan 5 kohdan mukaisesti kiinnittää peruuttamattomasti suhteessa niiden jäsenvaltioiden valuuttaan tai yhteinäisvaluuttaan, joita ei koske poikkeus.

47.4. EKP:n puheenjohtaja antaa yleisneuvostolle tiedon EKP:n neuvoston päätöksistä.

48 artikla. *EKP:n pääomaa koskevat siirtymämääräykset*

Jokaiselle kansalliselle keskuspankille annetaan 29.1 artiklan mukaisesti EKP:n pääoman merkitsemisen jakoperusteessa painoarvo. Poiketen siitä, mitä 28.3 artiklassa määrätään, niiden jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, joita koskee poikkeus, eivät maksa osuuttaan merkitystä pääomas-

ta, ellei yleisneuvosto päätä sellaisella enemmistöllä, joka edustaa vähintään kahta kolmasosaa EKP:n merkitystä pääomasta ja vähintään puolta osakkaista, että EKP:n toimintakustannuksiin osallistumiseksi on maksettava vähimmäisprosentti osuudesta.

49 artikla. *EKP:n oman pääoman, vararahastojen ja varausten maksaminen myöhemmin*

49.1. Sen jäsenvaltion keskuspankki, jota koskeva poikkeus on kumottu, maksaa merkitsemänsä osuuden EKP:n pääomasta samassa suhteessa kuin muiden sellaisten jäsenvaltioiden keskuspankit, joita ei koske poikkeus, ja siirtää EKP:lle valuuttavarantosaamisia 30.1 artiklan mukaisesti. Siirrettävä summa määräytyy kertomalla EKP:lle 30.1 artiklan mukaisesti jo siirrettyjen valuuttavarantosaamisten ecu-vasta-arvo kulloinkin voimassa olevaan vaihtokurssiin asianomaisen kansallisen keskuspankin merkitsemien osuuksien lukumäärän ja muiden kansallisten keskuspankkien jo maksamien osuuksien suhteella.

49.2. Edellä 49.1 artiklassa määrättyjen maksujen lisäksi keskuspankki, jota asia koskee, maksaa osuuden EKP:n vararahastoon, vararahastoja vastaaviin varauksiin sekä siihen erään, joka siirretään vararahastoon ja varauksiin ja joka vastaa tuloslaskelman loppusummaa 31 päivänä joulukuuta poikkeuksen kumoamista edeltävänä vuonna. Maksettava summa lasketaan kertomalla edellä määriteltujen ja EKP:n vahvistetussa taseessa esitettyjen varojen yhteismäärä asianomaisen keskuspankin merkitsemien osuuksien määrän ja muiden keskuspankkien jo maksamien osuuksien määrän suhteella.

50 artikla. *Johtokunnan jäsenten nimittäminen ensimmäisen kerran*

Kun EKP:n johtokunta perustetaan, sen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muut jäsenet nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla neuvoston suosituksesta tekemällä yhteisellä sopimuksella; neuvosto antaa suosituksensa Euroopan parlamenttia ja ERI:n neuvostoa kuultuaan. Johtokunnan puheenjohtaja nimitetään kahdeksaksi vuodeksi. Poiketen siitä, mitä 11.2 artiklassa määrätään, varapuheenjohtaja nimitetään neljäksi vuodeksi ja muut johtokunnan jäsenet toimikaudeksi, joka kestää viidestä kahdeksaan vuotta. Samaa jäsentä ei voida nimittää uudeksi toimikaudeksi. Johtokunnan jäsenten määrä voi olla pienempi kuin 11.1 artiklassa määrätty, mutta ei missään tapauksessa neljää pienempi.

51 artikla. *Poikkeus 32 artiklasta*

51.1. Jos EKP:n neuvosto kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen päättää, että 32 artiklan soveltaminen muuttaa merkittävästi kansallisten keskuspankkien suhteellista tulotilannetta, 32 artiklan mukaisesti maksettavan tulon määrää alennetaan yhtenäisellä prosentilla, joka ensimmäisenä tilikautena kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen saa olla enintään 60 prosenttia ja joka laskee vähintään 12 prosenttiyksiköllä jokaisena seuraavana tilikautena.

51.2. Mitä 51.1 artiklassa määrätään, sovelletaan enintään viitenä kokonaisena tilikautena kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen.

52 artikla. *Yhteisön valuuttojen määräisten setelien vaihtaminen*

Vaihtokurssien lopullisen kiinnittämisen jälkeen EKP:n neuvosto toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kansalliset keskuspankit vaihtavat vastaavaan pariarvoon niiden valuuttojen setelit, joiden vaihtokurssit on lopullisesti kiinnitetty.

53 artikla. *Siirtymätoimenpiteiden sovellettavuus*

Jos ja niin kauan kuin on jäsenvaltioita, joita koskee poikkeus, sovelletaan 43–48 artiklaa.

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1103/97,

annettu 17 päivänä kesäkuuta 1997,

TIETYISTÄ EURON KÄYTTÖÖN OTTAMISEEN LIITTYVISTÄ SÄÄNNÖKSISTÄ

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka
ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen
ja erityisesti sen 235 artiklan,
ottaa huomioon komission ehdotuksen (EYVL n:o C 369,
7.12.1996, s. 8),
ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon (EYVL
n:o C 380, 16.12.1996, s. 49),
ottaa huomioon Euroopan rahapoliittisen instituutin lau-
sunnon (lausunto annettu 29.11.1996),
sekä katsoo, että

1) Eurooppa-neuvosto vahvisti Madridissa 15 ja 16 päi-
vänä joulukuuta 1995 pidetyssä kokouksessaan, että talous- ja
rahaliiton kolmas vaihe alkaa 1 päivänä tammikuuta 1999 pe-
rustamissopimuksen 109 j artiklan 4 kohdan mukaisesti;
”osallistuvilla jäsenvaltioilla” tarkoitetaan tässä asetuksessa
perustamissopimuksen mukaisesti euron yhteisenä rahana
käyttöön ottavia jäsenvaltioita,

2) Eurooppa-neuvoston Madridissa 15 ja 16 päivänä jou-
lukuuta 1995 pidetyssä kokouksessa päätettiin, että perusta-
missopimuksessa Euroopan rahayksiköstä käytetty nimi ”ecu”
on yleisnimi; viidentoista jäsenvaltion hallitukset ovat pääs-
seet yhteisymmärrykseen siitä, että tämä päätös on perusta-
missopimuksen asianomaisten määräysten sovittu ja lopullinen
tulkinta; Euroopan yhteisen rahan nimi on ”euro”; euro on
osallistuvissa jäsenvaltioissa raha, joka jaetaan sataan alayk-
sikköön, jonka nimi on ”sentti”; Eurooppa-neuvosto katsoi li-
säksi, että yhteisen rahan nimen on oltava sama kaikilla Eu-
roopan unionin virallisilla kielillä ottaen huomioon erilaiset
aakkoset,

3) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan kol-
mannen virkkeen perusteella neuvosto antaa euron oikeudel-
listen puitteiden määrittelymiseksi asetuksen euron käyttöön
ottamisesta välittömästi sen jälkeen, kun osallistuvat jäsenval-
tiot ovat tiedossa; perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 koh-

dan ensimmäisen virkkeen mukaisesti neuvosto hyväksyy kolmannen vaiheen alkamispäivänä peruuttamattomasti kiinnitettyt muuntokurssit,

4) yhteismarkkinoiden toiminnan ja yhteiseen rahaan siirtymisen kannalta on tarpeen taata kaikkien jäsenvaltioiden kansalaisille ja yrityksille tiettyjä euron käyttöönottoon liittyviä säännöksiä koskeva oikeusvarmuus hyvissä ajoin ennen siirtymistä kolmanteen vaiheeseen; aikaisessa vaiheessa turvattu oikeusvarmuuden ansiosta kansalaiset ja yritykset voivat suorittaa valmistelut hyvissä olosuhteissa,

5) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan kolmatta virkettä, jonka mukaan neuvosto voi osallistuvien jäsenvaltioiden yksimielisyydellä toteuttaa muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa yhteinen raha nopeasti käyttöön, voidaan käyttää oikeudellisena perustana vasta sitten, kun on 109 j artiklan 4 kohdan mukaisesti vahvistettu, mitkä jäsenvaltiot täyttävät yhteiseen rahaan siirtymiseksi vaadittavat edellytykset; sen vuoksi on tarpeen käyttää perustamissopimuksen 235 artiklaa sellaisten säännösten perustana, joiden osalta oikeusvarmuuden aikaansaaminen on erityisen kiireellistä; näin ollen tämä asetus ja edellä mainittu asetus euron käyttöön ottamisesta muodostavat yhdessä euron oikeudelliset puitteet, joiden periaatteista sovittiin Madridin Eurooppa-neuvostossa; euron käyttöönotto koskee koko väestön päivittäisiä toimia osallistuvissa jäsenvaltioissa; olisi tutkittava muita kuin tähän asetukseen ja perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan kolmannen virkkeen nojalla annettavaan asetukseen sisältyviä toimenpiteitä tasapainoisen siirtymisen varmistamiseksi erityisesti kuluttajien osalta,

6) perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettua ja ecun määritelmää koskevan voimassa olevan yhteisön lainsäädännön yhtenäistämistä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen voimaantulon jälkeen 22 päivänä joulukuuta 1994 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) n:o 3320/94 (EYVL n:o L 350, 31.12.1994, s. 27) määriteltyä ecua ei 1 päivästä tammikuuta 1999 enää määritellä valuuttaosuuksista koostuvana korina ja eurosta tulee itsenäinen raha; muuntokurssien vahvistamista koskeva neuvoston päätös ei sinänsä muuta ecun ulkoista arvoa; tämä merkitsee, että yhtä ecua, joka on valuuttaosuuksista koostuva korivaluutta, vastaa yksi euro; näin ollen neuvoston asetus (EY) n:o 3320/94 on vanhentunut ja se on kumottava; oikeudellisissa asiakirjoissa olevien ecu-viittausten osalta oletetaan, että osapuolet ovat sopineet viittaavansa perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettuun ja edellä mainitussa asetuksessa annetun määritelmän mukaiseen ecuun; osapuolten ai-

komukset huomioon ottaen sellaisen oletuksen olisi oltava huomattavissa,

7) yleisesti hyväksytyn oikeusperiaatteen mukaan uuden rahan käyttöön ottaminen ei vaikuta sopimusten tai muiden oikeudellisten asiakirjojen jatkuvuuteen; sopimusvapauden periaatetta on noudatettava; jatkuvuuden periaatteen olisi oltava sopusoinnussa kaiken sen kanssa, mistä osapuolet ovat saattaneet sopia euron käyttöönoton huomioon ottaen; oikeusvarmuuden ja selvyyden lisäämiseksi on tarkoituksenmukaista nimenomaisesti vahvistaa, että sopimusten ja muiden oikeudellisten asiakirjojen jatkuvuuden periaatetta sovelletaan aikaisempien kansallisten rahojen ja euron sekä perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitetun ja asetuksessa (EY) n:o 3320/94 määritellyn ecun ja euron välillä; tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että kiinteäkorkoisten rahoitusvälineiden osalta euron käyttöön ottaminen ei muuta velallisen maksettavana olevaa nimelliskorkoa; jatkuvuutta koskevilla säännöksillä voidaan saavuttaa haluttu tavoite eli oikeusvarmuuden ja avoimuuden varmistaminen taloudellisille toimijoille, erityisesti kuluttajille, ainoastaan jos ne tulevat voimaan mahdollisimman pian,

8) euron käyttöön ottaminen merkitsee muutosta jokaisen osallistuvan jäsenvaltion rahalainsäädännössä; valtion rahalainsäädännön tunnustaminen on yleisesti hyväksytty periaate; lisäksi jatkuvuusperiaatteen nimenomaisen vahvistamisen olisi johdettava sopimusten ja muiden oikeudellisten asiakirjojen jatkuvuuden tunnustamiseen kolmansien maiden lainkäyttövalan piirissä,

9) oikeudellisten asiakirjojen määrittelyssä käytetty termi ”sopimus” sisältää kaikentyypiset sopimukset riippumatta tavasta, jolla ne on tehty,

10) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti toimiessaan neuvosto määrittelee euron muuntokurssit suhteessa kunkin osallistuvan jäsenvaltion kansalliseen rahaan; näitä muuntokursseja olisi käytettävä kaikissa euron ja kansallisten rahayksikköjen välisissä tai kansallisten rahayksikköjen välisissä muunnoissa; kansallisten rahayksikköjen välisissä muunnoissa tulos olisi määritettävä sitovan laskumenetelmän avulla; käännteisten muuntokurssien käyttö merkitsisi kurssien pyöristämistä ja siitä seuraisi huomattavia epätarkkuuksia, erityisesti kun kyse on suurista rahamääristä,

11) euron käyttöönotto edellyttää rahamäärien pyöristämistä; on tarpeellista päättää pyöristämissäännöistä ajoissa yhteismarkkinoiden toimintaa ajatellen ja jotta talous- ja raha-

liiton valmisteluihin jää riittävästi aikaa sekä siirtyminen siihen tapahtuu vaikeuksitta; säännöt eivät vaikuta mihinkään pyöristämistä koskevaan käytäntöön, yleiseen tapaan tai kansallisiin määräyksiin, joilla aikaansaadaan parempi tarkkuus välilaskelmissa, ja

12) jotta muuntaminen voitaisiin suorittaa mahdollisimman täsmällisesti, muuntokurssit olisi määriteltävä kuuden merkitsevän numeron tarkkuudella; kuudella merkitsevällä numerolla ilmaistu kurssi tarkoittaa kurssia, jossa on kuusi numeroa ja jonka ensimmäinen numero vasemmalta lukien on muu kuin nolla,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– ”oikeudellisilla asiakirjoilla” säädöksiä, hallinnollisia määräyksiä, lainkäyttöpäätöksiä, sopimuksia, yksipuolisia oikeustoimia, muita maksuvälineitä kuin seteleitä ja metallirahoja sekä muita asiakirjoja, joilla on oikeusvaikutus,

– ”osallistuvilla jäsenvaltioilla” jäsenvaltioita, jotka ottavat käyttöön yhteisen rahan perustamissopimuksen mukaisesti,

– ”muuntokursseilla” peruuttamattomasti kiinnitettyjä muuntokursseja, jotka neuvosto hyväksyy perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti,

– ”kansallisilla rahayksiköillä” osallistuvien jäsenvaltioiden rahayksikköjä, sellaisina kuin kyseiset yksiköt on määriteltä talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alkua edeltävänä päivänä,

– ”euroyksiköllä” yhteistä rahayksikköä sellaisena kuin se määritellään asetuksessa euron käyttöön ottamisesta, joka tulee voimaan talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alkamispäivänä,

2 artikla

1. Oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyvät viittaukset perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettuun ja asetuksessa (EY) n:o 3320/94 annetun määritelmän mukaiseen ecuun korvataan viittauksella euroon siten, että yksi ecu vastaa yhtä euroa. Jos oikeudellisessa asiakirjassa viitataan ecuun ilman kyseistä määritelmää, viittausten oletetaan olevan viittauksia perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettuun ja asetuksessa (EY) n:o 3320/94 annetun määritelmän mukai-

seen ecuun, jolloin oletamus on kuitenkin kumottavissa ottaen huomioon osapuolten aikomukset.

2. Kumotaan asetus (EY) n:o 3320/94.

3. Tätä artiklaa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen perustamissopimuksen 109 j artiklan 4 kohdan nojalla tehdyn päätöksen mukaisesti.

3 artikla

Euron käyttöönotto ei muuta mitään oikeudellisen asiakirjan ehtoa eikä vapauta minkään oikeudellisen asiakirjan mukaisesta suoritusvelvollisuudesta eikä anna osapuolelle oikeutta sellaisen asiakirjan yksipuoliseen muuttamiseen tai irtisanomiseen. Tätä säännöstä sovelletaan, jolleivät osapuolet ole sopineet muusta.

4 artikla

1. Muuntokurssit hyväksytään siten, että yksi euro ilmaistaan suhteessa kunkin osallistuvan jäsenvaltion kansalliseen rahaan. Muuntokurssit hyväksytään kuuden merkitsevän numeron tarkkuudella.

2. Muuntokursseja ei muunnettaessa pyöristetä eikä lyhennetä.

3. Muuntokursseja käytetään muunnettaessa euroyksikköä kansallisiksi rahayksiköiksi tai kansallisia rahayksiköitä euroyksiköksi. Muuntokursseista johdettuja käänteisiä kursseja ei käytetä.

4. Muunnettaessa jonkin kansallisen rahayksikön määräisiä rahamääriä toisen kansallisen rahayksikön määräisiksi rahamäärä muunnetaan ensin euroyksikkönä ilmaistuksi rahamääräksi, mikä määrä voidaan pyöristää vähintään kolmen desimaalin tarkkuudella ja muunnetaan sitten toisen kansallisen rahayksikön määräiseksi. Mitään vaihtoehtoista laskentatapaa ei saa käyttää, ellei sillä saada samoja tuloksia.

5 artikla

Rahamäärät, jotka maksetaan tai tilitetään 4 artiklan mukaisen euroyksiköksi muuntamisen jälkeisen pyöristämisen yhteydessä, pyöristetään ylös- tai alaspäin lähimpään senttiin. Maksettavat tai tilitettävät rahamäärät, jotka on muunnettu kansalliseksi rahayksiköksi, pyöristetään ylös- tai alaspäin lähimpään alayksikköön tai, jos alayksikköä ei ole, lähimpään yksikköön, taikka kansallisen lain tai käytännön mukaisesti kansallisen rahayksikön alayksikön tai yksikön kerrannaiseen tai murto-osaan. Jos muuntokurssin soveltamisen tulos on täsmälleen yksikköjen keskiläisissä, määrä pyöristetään ylöspäin.

6 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

NEUVOSTON ASETUS (EY) n:o 974/98,

annettu 3 päivänä toukokuuta 1998,

EURON KÄYTTÖÖNOTOSTA

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka
ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen
ja erityisesti sen 109 l artiklan 4 kohdan kolmannen virkkeen,
ottaa huomioon komission ehdotuksen (EYVL n:o C 369,
7.12.1996, s. 10),

ottaa huomioon Euroopan rahapoliittisen instituutin lau-
sunnon (EYVL n:o C 205, 5.7.1997, s. 18),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon (EYVL
n:o C 380, 16.12.1996, s. 50),

sekä katsoo, että

1) tässä asetuksessa määritellään euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden rahalainsäädäntö; sopimussuhteiden jatkuvuutta, oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyvien ecuun kohdistuvien viittausten korvaamista viittauksilla euroon sekä pyöristämistä koskevat säännökset on jo annettu tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä 17 päivänä kesäkuuta 1997 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) n:o 1103/97; euron käyttöönotto koskee koko väestön päivittäisiä toimia osallistuvissa jäsenvaltioissa; olisi tutkittava muita kuin tähän asetukseen sekä asetukseen (EY) n:o 1103/97 sisältyviä toimenpiteitä tasapainoisen euroon siirtymisen varmistamiseksi erityisesti kuluttajien osalta,

2) Eurooppa-neuvoston Madridissa 15 ja 16 päivänä joulukuuta 1995 pidetyssä kokouksessa päätettiin, että perustamissopimuksessa Euroopan yhtenäisvaluutasta käytetty nimi ”ecu” on yleisnimi; viidentoista jäsenvaltion hallitukset ovat päässeet yhteisymmärrykseen siitä, että tämä päätös on perustamissopimuksen asianomaisten määräysten sovittu ja lopullinen tulkinta; Euroopan yhtenäisvaluutan nimi on ”euro”; euro jaetaan osallistuvien jäsenvaltioiden valuuttana sataan alayksikköön, jonka nimi on ”sentti”; nimen ”sentti” määritelmä ei estä nimen yleisessä kielenkäytössä esiintyvien eri muotojen käyttöä jäsenvaltioissa; Eurooppa-neuvosto katsoi lisäksi, että yhtenäisvaluutan nimen on oltava sama kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä ottaen huomioon olemassa olevat erilaiset aakkoset,

3) toimiessaan perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan kolmannen virkkeen mukaisesti neuvosto toteuttaa vaihtokurssien hyväksymisen lisäksi muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa euro nopeasti käyttöön,

4) kun jäsenvaltiosta tulee perustamissopimuksen 109 k artiklan 2 kohdan mukaisesti osallistuva jäsenvaltio, neuvosto toteuttaa perustamissopimuksen 109 l artiklan 5 kohdan mukaisesti muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa euro nopeasti käyttöön yhtenäisvaluuttana tässä jäsenvaltiossa,

5) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti neuvosto antaa kolmannen vaiheen alkamispäivänä ne lopulliset vaihtokurssit, joihin osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat vahvistetaan, sekä sen lopullisesti vahvistetun kurssin, jolla euro korvaa nämä valuutat,

6) säädöksiä tulkittaessa olisi otettava huomioon, että euroyksikön ja kansallisten valuuttayksikköjen välillä tai kyseisten kansallisten valuuttayksikköjen välillä ei ole vaihtokurssiriskiä,

7) oikeudellisten asiakirjojen määrittelyssä käytetty termi ”sopimus” sisältää kaikkentyyppiset sopimukset riippumatta tavasta, jolla ne on tehty,

8) jotta valmistautuminen euroon siirtymiseen tapahtuisi vaivattomasti, tarvitaan siirtymäkausi osallistuvien jäsenvaltioiden valuuttojen eurolla korvaamisen sekä eurosetelien ja -metallirahojen käyttöönoton välillä; tämän kauden aikana kansalliset valuuttayksiköt määritellään euron ilmentymiksi; siten vahvistetaan euroyksikön ja kansallisten valuuttayksikköjen välinen oikeudellinen vastaavuus,

9) perustamissopimuksen 109 g artiklan ja asetuksen (EY) n:o 1103/97 mukaisesti euro korvaa ecun Euroopan yhteisöjen toimielinten laskentayksikkönä 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen; euron olisi oltava myös Euroopan keskuspankin (EKP) ja osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankkien laskentayksikkö; Madridin päätelmien mukaisesti Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) rahapoliittiset toimet tapahtuvat euroyksikössä; tämä ei estä kansallisia keskuspankkeja pitämästä kansallisen valuuttayksikkönsä määräistä kirjanpitoa siirtymäkauden aikana, erityisesti henkilöstönsä ja yleisen hallintonsa osalta,

10) kukin jäsenvaltio voi sallia euroyksikön täysimittaisen käytön alueellaan siirtymäkauden aikana,

11) siirtymäkauden aikaiset sekä euroyksikön että kansallisen valuuttayksikön määräiset sopimukset, kansalliset lait ja muut oikeudelliset asiakirjat ovat päteviä; kyseisen kauden aikana mikään tämän asetuksen säännöksistä ei saa vaikuttaa

kansalliseen valuuttayksikköön tehdyn viittauksen pätevyyteen missään oikeudellisessa asiakirjassa,

12) jollei toisin ole sovittu, taloudellisten toimijoiden on jonkin oikeudellisen asiakirjan mukaisesti suoritettavien kaikkien toimien yhteydessä noudatettava kyseisessä asiakirjassa käytettyä yksikköä,

13) euroyksikkö ja kansalliset valuuttayksiköt ovat saman valuutan yksiköitä; olisi varmistettava, että osallistuvassa jäsenvaltiossa tilihyvityksin suoritettavat maksut voidaan tehdä joko euroyksikössä tai vastaavassa kansallisessa valuuttayksikössä; tilihyvityksin suoritettavia maksuja koskevia määräyksiä olisi sovellettava myös niihin rajat ylittäviin maksuihin, jotka ovat euroyksikön tai velkojan tilin kansallisen valuuttayksikön määräisiä; on välttämätöntä varmistaa maksujärjestelmien hyvä toimivuus säätämällä tilien hyvittämisestä käytettävällä kyseisten järjestelmien kautta hyvitetäviä maksuvälineitä; tilihyvityksin tapahtuvaa maksujen suorittamista koskevat säännökset eivät saisi merkitä sitä, että rahoituspalveluiden välittäjät ovat velvollisia asettamaan käyttöön joko muita maksumuotoja tai tuotteita, jotka ovat euron jonkin tietyn yksikön määräisiä; tilihyvityksin suoritettavia maksuja koskevat säännökset eivät estä rahoituspalveluiden välittäjiä sovittamasta yhteen sellaisten euroyksikössä määriteltujen maksumuotojen käyttöönottoa, jotka perustuvat yhteiseen tekniseen perusrakenteeseen siirtymäkauden aikana,

14) Madridissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti osallistuvat jäsenvaltiot laskevat liikkeeseen julkisen kaupankäynnin kohteena olevan uuden velan 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen euroyksikön määräisenä; on suotavaa sallia velan liikkeeseenlaskijoiden määrittellä velkakanta uudelleen euroyksikössä; uudelleen määrittelyä koskevien säännösten olisi oltava sellaisia, että niitä voidaan soveltaa myös kolmansien maiden lainkäyttövallan alueella; liikkeeseenlaskijoiden olisi voitava määrittellä velkakanta uudelleen, jos velka on määriteltävä sellaisen jäsenvaltion kansallisessa valuuttayksikössä, joka on määritellyt uudelleen osan tai kaiken kyseisen jäsenvaltion julkisyhteisöjen velkakannasta; nämä säännökset eivät koske sellaisten lisätoimenpiteiden käyttöönottoa, joilla muutetaan velkakannan ehtoja, muun muassa velkakannan nimellismäärän muuttamiseksi, koska kyseiset seikat kuuluvat asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön alaan; on suotavaa, että jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarkoituksenmukaiset toimenpiteet muuttaakseen järjestäytyneiden markkinoiden toimissa käytettyä laskentayksikköä,

15) voi myös olla tarpeen toteuttaa lisätoimia yhteisön ta-

solla sen selkeyttämiseksi, mikä vaikutus euron käyttöön otolla on yhteisön olemassa olevan lainsäädännön säännösten soveltamiseen, erityisesti nettoutuksen, kuittauksen ja vaikutuksiltaan samankaltaisten menettelyjen osalta,

16) euroyksikön käyttöä koskevia velvoitteita voidaan määrätä ainoastaan yhteisön lainsäädännön perusteella; osallistuvat jäsenvaltiot voivat sallia euroyksikön käytön julkisen sektorin kanssa tehtävissä liiketoimissa; Eurooppa-neuvoston Madridissa pidetyssä kokouksessa päätetyn viitesuunnitelman mukaisesti yhteisön lainsäädännössä, jossa säädetään euroyksikön käytön laajentamisen aikataulusta, voidaan jättää jonkin verran toimintavapautta yksittäisille jäsenvaltioille,

17) perustamissopimuksen 105 a artiklan mukaisesti neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä kaikkien metallirahojen yksikköarvojen ja teknisten eritelmien yhdenmukaistamiseksi,

18) setelit ja metallirahat on suojattava riittävällä tavalla väärennöksiltä,

19) kansallisten valuuttayksikköjen määräiset setelit ja metallirahat menettävät asemansa laillisina maksuvälineinä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä; jäsenvaltioiden yleisistä syistä käyttöön ottamat seteleissä ja metallirahoissa maksamista koskevat rajoitukset eivät ole yhteensopimattomia euroseteleiden ja -metallirahojen laillisen maksuvälineaseman kanssa, edellyttäen että muita laillisia keinoja rahamääräisten velkojen maksamiseen on käytettävissä,

20) siirtymäkauden päättymisestä alkaen on tuolloin voimassa olevissa oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyviä viittauksia pidettävä viittauksina euroyksikköön kyseisten vaihtokurssien mukaisesti; sen vuoksi olemassa olevissa oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyvien rahayksikköjen konkreettinen uudelleen määrittely ei ole tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi; asetuksessa (EY) n:o 1103/97 määriteltäjä pyöristämissääntöjä sovelletaan myös siirtymäkauden päättyessä tai siirtymäkauden jälkeen tehtyihin muuntoihin; selvyden vuoksi voi olla suotavaa suorittaa konkreettinen rahayksikön uudelleen määrittely niin pian kuin on tarkoituksenmukaista,

21) eräistä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneeseen kuningaskuntaan liittyvistä määräyksistä tehdyn pöytäkirjan n:o 11 2 kohdassa määrätään muun muassa, että kyseisen pöytäkirjan 5 kohta tulee voimaan, jos Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa neuvostolle, että se ei aio siirtyä kolmanteen vaiheeseen; Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 30 päivänä lokakuuta 1997 neuvostolle, että se ei aio siirtyä kolmanteen vaiheeseen; pöytäkirjan kohdassa 5 määrätään muun

muassa, että perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohtaa ei sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan,

22) Tanska on Edinburghissa 12 päivänä joulukuuta 1992 tehtyyn päätökseen liittyen ilmoittanut, viitaten eräitä Tanskaa koskevista määräyksistä tehdyssä pöytäkirjassa n:o 12 olevaan 1 kohtaan, että se ei aio osallistua kolmanteen vaiheeseen; sen tähden Tanskaan sovelletaan kyseisen pöytäkirjan 2 kohdan mukaisesti perustamissopimuksen ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön kaikkia niitä artikloja ja määräyksiä, joissa viitataan poikkeukseen,

23) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan mukaisesti yhtenäisvaluutta otetaan käyttöön vain niissä jäsenvaltioissa, joita ei koske poikkeus,

24) tätä asetusta sovelletaan tämän vuoksi perustamissopimuksen 189 artiklan mukaisesti, jollei pöytäkirjasta n:o 11, pöytäkirjasta n:o 12 tai perustamissopimuksen 109 k artiklan 1 kohdasta muuta johdu,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSA

MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– ”osallistuvilla jäsenvaltioilla” Alankomaita, Belgiaa, Espanjaa, Irlantia, Italiaa, Itävaltaa, Luxemburgia, Portugalia, Ranskaa, Saksaa ja Suomea,

– ”oikeudellisilla asiakirjoilla” säädöksiä, hallinnollisia määräyksiä, lainkäyttöpäätöksiä, sopimuksia, yksipuolisia oikeustoimia, muita maksuvälineitä kuin seteleitä ja metallirahoja sekä muita asiakirjoja, joilla on oikeusvaikutus,

– ”vaihtokurssilla” peruuttamattomasti vahvistettua vaihtokurssia, jonka neuvosto on hyväksynyt perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti kunkin osallistuvan jäsenvaltion valuutalle,

– ”euroyksiköllä” 2 artiklan toisessa virkkeessä tarkoitettua valuuttayksikköä,

– ”kansallisilla rahayksiköillä” osallistuvien jäsenvaltioiden valuuttayksikköjä, sellaisina kuin kyseiset yksiköt on määriteltä talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alkua edeltävänä päivänä,

– ”siirtymäkaudella” ajanjaksoa, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 1999 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2001,

– ”uudelleen määrittelyllä” sen yksikön muuttamista,

jossa velkakanta on määritelty, kansallisesta valuuttayksiköstä 2 artiklan mukaiseksi euroyksiköksi, jolloin uudelleen määrittely ei muuta velan muita ehtoja, mitkä määräytyvät asianomaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

II OSA

OSALLISTUVIEN JÄSENVALTIOIDEN VALUUTTOJEN KORVAAMINEN EUROLLA

2 artikla

Osallistuvien jäsenvaltioiden valuutta on euro 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen. Valuuttayksikkö on yksi euro. Yksi euro jakautuu sataan senttiin.

3 artikla

Euro korvaa kunkin osallistuvan jäsenvaltion valuutan vaihtokurssin mukaisesti.

4 artikla

Euro on Euroopan keskuspankin (EKP) ja osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankkien laskentayksikkö.

III OSA

SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

5 artikla

Siirtymäkauden aikana sovelletaan 6, 7, 8 ja 9 artiklaa.

6 artikla

1. Euro jaetaan myös kansallisiin valuuttayksikköihin vaihtokurssien mukaisesti. Kansallisten valuuttayksikköjen kaikki alajaottelut säilytetään. Jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu, osallistuvien jäsenvaltioiden rahalainsäädäntöä sovelletaan edelleen.

2. Jos oikeudellisessa asiakirjassa viitataan kansalliseen valuuttayksikköön, tämä viittaus on yhtä pätevä kuin jos viittaus olisi tehty vaihtokurssien mukaisesti euroyksikköön.

7 artikla

Kunkin osallistuvan jäsenvaltion valuutan korvaaminen eurolla ei ilman eri toimenpiteitä muuta korvaamispäivänä olemassa olevissa oikeudellisissa asiakirjoissa käytettyä rahayksikköä.

8 artikla

1. Toimet, jotka suoritetaan kansallisen valuuttayksikön käyttöön velvoittavien tai kansallisen valuuttayksikön määräisten oikeudellisten asiakirjojen nojalla, suoritetaan tämän kansallisen valuuttayksikön määräisinä. Toimet, jotka suoritetaan euroyksikön käyttöön velvoittavien tai euroyksikössä määriteltyjen oikeudellisten asiakirjojen nojalla, suoritetaan tämän yksikön määräisinä.

2. 1 kohdan säännöksiä sovelletaan, jolleivät osapuolet ole sopineet muusta.

3. Huolimatta 1 kohdan säännöksistä velallinen voi maksaa euroyksikön tai osallistuvan jäsenvaltion kansallisen valuuttayksikön määräisen ja kyseisessä jäsenvaltiossa maksettavan minkä tahansa määrän hyvittämällä sen velkojan tilille joko euroyksikön tai kyseisen kansallisen valuuttayksikön määräisenä. Määrä on hyvittävä velkojan tilille hänen tilinsä valuuttayksikön määräisenä, jolloin mahdollinen muuntaminen suoritetaan vaihtokurssien mukaisesti.

4. Huolimatta 1 kohdan säännöksistä kukin osallistuva jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteitä, jotka voivat olla tarpeen

– Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmässä määritellyn, jäsenvaltion julkisyhteisöjen liikkeelle laskeman kansallisen valuuttayksikön määräisen velkakannan, jonka liikkeelle laskemiseen sovelletaan kyseisen jäsenvaltion kansallista lakia, yksikön muuntamiseksi euroyksiköksi. Jos jäsenvaltio on toteuttanut tällaisen toimenpiteen, liikkeeseenlaskijat voivat määritellä kyseisen jäsenvaltion kansallisen valuuttayksikön määräisen velan uudelleen euroyksikköinä, ellei sopimusehdoissa nimenomaisesti suljeta pois uudelleen määrittelyä; tätä säännöstä sovelletaan jäsenvaltion julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemaan velkaan sekä muiden liikkeeseenlaskijoiden joukkovelkakirjoihin ja muihin arvopaperistetun velan muotoihin, jotka ovat luovutuskelpoisia pääomamarkkinoilla, ja muiden velallisten liikkeeseen laskemiin rahamarkkinavälineisiin,

– jotta seuraavien toimintojen laskentayksikkö voidaan muuttaa kansallisesta valuuttayksiköstä euroyksiköksi:

a) järjestäytyneet markkinat, joilla käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla 10 päivänä toukokuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY (EYVL n:o L 141, 11.6.1993, s. 27; direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 95/26/EY (EYVL n:o L

168, 18.7.1995, s. 7)) liitteen B-osassa luetelluilla rahoitusvälineillä sekä hyödykkeillä, ja

b) järjestelmät, joissa säännöllisesti käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia.

5. Osallistuvat jäsenvaltiot voivat antaa muita kuin 4 kohdassa mainittuja euroyksikön käyttöön velvoittavia säännöksiä ainoastaan yhteisön lainsäädännössä säädetyn aikataulun mukaisesti.

6. Nettoutuksen, kuittauksen ja vaikutuksiltaan samanlaisia menettelyjä sallivia tai niihin velvoittavia osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisia säädöksiä sovelletaan rahamääräisiin velvoitteisiin riippumatta niiden valuuttayksiköstä, jos kyseinen valuuttayksikkö on ilmaistu euroyksikkönä tai kansallisena valuuttayksikkönä, jolloin mahdollinen muuntaminen suoritetaan vaihtokurssien mukaisesti.

9 artikla

Kansallisen valuuttayksikön määräiset setelit ja metallirahat säilyttävät asemansa laillisenä maksuvälineenä tämän asetuksen voimaantulopäivää edeltävänä päivänä voimassa olevien alueellisten rajojensa sisällä.

IV OSA

EUROSETELIT JA -METALLIRAHAT

10 artikla

EKP ja osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankit laskevat liikkeeseen euromääräiset setelit 1 päivästä tammikuuta 2002 lukien. Rajoittamatta 15 artiklan säännösten soveltamista ainoastaan näillä euromääräisillä seteleillä on laillisen maksuvälineen asema kaikissa näissä jäsenvaltioissa.

11 artikla

Osallistuvat jäsenvaltiot laskevat liikkeeseen 1 päivästä tammikuuta 2002 lukien euro- ja senttimääräisiä metallirahoja noudattaen yksikköarvoja ja teknisiä eritelmiä, jotka neuvosto voi vahvistaa perustamissopimuksen 105 a artiklan 2 kohdan toisen virkkeen mukaisesti. Rajoittamatta 15 artiklan säännösten soveltamista ainoastaan näillä metallirahoilla on laillisen maksuvälineen asema kaikissa näissä jäsenvaltioissa. Lukuun ottamatta liikkeeseenlaskevaa viranomaista ja liikkeeseenlaskevan jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä erityisesti nimettyjä henkilöitä kenelläkään ei ole velvollisuutta hyväksyä

samassa maksussa enempää kuin 50 metallirahaa.

12 artikla

Osallistuvien jäsenvaltioiden on säädettävä riittävät seuraamukset väärin euroseteleiden ja -metallirahojen valmistamisesta ja niiden väärentämisestä.

V OSA

LOPPUSÄÄNNÖKSET

13 artikla

Siirtymäkauden päättymisestä alkaen sovelletaan 14, 15 ja 16 artiklaa.

14 artikla

Siirtymäkauden päättyessä voimassa olevissa oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyviä viittauksia kansallisiin valuuttayksiköihin pidetään viittauksina euroyksikköön kyseisten vaihtokurssien mukaisesti. Asetuksessa (EY) n:o 1103/97 säädettyjä pyöristämissääntöjä sovelletaan.

15 artikla

1. Edellä 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut kansallisen valuuttayksikön määräiset setelit ja metallirahat ovat laillisia maksuvälineitä kansallisten alueellisten rajojensa sisällä enintään kuuden kuukauden ajan siirtymäkauden päättymisestä; tätä määräaikaa voidaan lyhentää kansallisella lainsäädännöllä.

2. Kukin osallistuva jäsenvaltio voi määrätä edellä 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti kansallisen valuuttayksikkönsä määräisten seteleiden ja metallirahojen käyttöä koskevista säännöistä enintään kuuden kuukauden ajaksi siirtymäkauden päättymisestä lukien sekä toteuttaa kaikki tarpeelliset toimenpiteet niiden käytöstä poistamisen helpottamiseksi.

16 artikla

Osallistuvien jäsenvaltioiden setelien ja metallirahojen liikkeeseenlaskijat hyväksyvät edelleen aiemmin liikkeeseen laskemansa setelit ja metallirahat euroa vastaan vaihtokurssin mukaisesti noudattaen kansallisia lakejaan ja käytäntöjään.

VI OSA
VOIMAANTULO

17 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa perustamissopimuksen mukaisesti, jollei pöytäkirjasta n:o 11, pöytäkirjasta n:o 12 tai perustamissopimuksen 109 k artiklan 1 kohdasta muuta johdu.

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 2596/2000,

annettu 27 päivänä marraskuuta 2000,

EURON KÄYTTÖÖNOTOSTA ANNETUN ASETUKSEN (EY) N:o 974/98 MUUTTAMISESTA

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka
ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen
ja erityisesti sen 123 artiklan 5 kohdan,
ottaa huomioon komission ehdotuksen (EYVL n:o C 177
E, 27.6.2000, s. 98),
ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon (lausun-
to annettu 16.6.2000),
ottaa huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon
(EYVL n:o C 177, 27.6.2000, s. 11),
sekä katsoo seuraavaa:

1) Euron käyttöönotosta annetussa neuvoston asetukses-
sa (EY) N:o 974/98 (EYVL n:o L 139, 11.5.1998, s. 1), sääde-
tään niiden jäsenvaltioiden valuuttojen korvaamisesta eurolla,
jotka täyttivät yhtenäisvaluutan käyttöönoton edellytykset yh-
teisön siirtyessä talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen.
Asetukseen sisältyy myös säännöksiä, jotka koskevat näiden
jäsenvaltioiden kansallisia valuuttayksiköitä siirtymäkauden
aikana, joka päättyy 31 päivänä joulukuuta 2001, sekä sään-
nöksiä seteleistä ja metallirahoista.

2) Perustamissopimuksen 121 artiklan 4 kohdan mukai-
sesti 3 päivänä toukokuuta 1998 tehdyssä neuvoston päätök-
sessä 98/317/EY (EYVL n:o L 139, 11.5.1998, s. 30), on to-
dettu, ettei Kreikka täyttänyt yhtenäisvaluutan käyttöönotta-
miseksi vaadittavia edellytyksiä.

3) Perustamissopimuksen 122 artiklan 2 kohdan mukai-
sesti 19 päivänä kesäkuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen
2000/427/EY (EYVL n:o L 167, 7.7.2000, s. 19), mukaan
Kreikka täyttää nyt yhtenäisvaluutan käyttöönottamiseksi vaa-
dittavat edellytykset, ja Kreikkaa koskeva poikkeus kumotaan
sen johdosta 1 päivästä tammikuuta 2001 alkaen.

4) Euron käyttöönottamisen Kreikassa edellyttää, että ne
euron käyttöönottamista koskevat säännökset, joita sovelle-
taan jäsenvaltioissa, joissa euro otettiin käyttöön yhteisön siir-
tyessä talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen, ulotetaan

koskemaan Kreikkaa.

5) Niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden valuutta on korvattu eurolla sen jälkeen kun yhteisö siirtyi talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen, ”kansallisten valuuttayksiköiden” määritelmällä viitataan jäsenvaltion valuuttayksikköön sellaisena kuin se oli määritelty välittömästi ennen euron käyttöönottoa kyseisessä jäsenvaltiossa.

6) Siirtymäkautta koskevia säännöksiä sovelletaan Kreikkaan 1 päivästä tammikuuta 2001 alkaen,
ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 974/98 seuraavasti:

1. Muutetaan 1 artikla seuraavasti:
 - a) lisätään ensimmäiseen luetelmakohtaan sana ”Kreikka” sanojen ”Saksa” ja ”Espanjaa” väliin;
 - b) lisätään kolmanteen luetelmakohtaan sanojen ”4 kohdan ensimmäisen virkkeen” jälkeen sanat ”tai 5 kohdan mukaisesti”;
 - c) lisätään viidennen luetelmakohdan loppuun sanat ”tai euron käyttöönottoa edeltävänä päivänä sellaisen jäsenvaltion valuuttayksikön osalta, joka ottaa euron käyttöön myöhemmin”.
2. Korvataan 2 artiklan ensimmäinen virke seuraavasti: ”Osallistuvien jäsenvaltioiden valuutta on Kreikkaa lukuun ottamatta euro 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen. Kreikan valuutta on euro tammikuun 1 päivästä 2001 lukien.”
3. Muutetaan 9 artikla seuraavasti: ”Lisätään sanojen ’asetuksen voimaantulopäivää edeltävänä päivänä’ jälkeen sanat ’tai Kreikan tapauksessa 31 päivänä joulukuuta 2000’.”

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.